Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932— ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία φράγκα γαλλικὰ 60, ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησία δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 40ὸς *Ἀθῆναι, 30 Σεπτεμβρίου 1933* *Ἔτος 55ον.—Ἀριθ. 44*

Η ΜΑΤΙΝΑ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΗ

Ἡ Ματίνα Ἀλεξίου εἶν' ἕνα κορίτσι δεκαπέντε χρονῶν, πάνω κάτω. Ἔχει τελειώσει τὴν τρίτη καὶ πάει στὴν τετάρτη τάξη τοῦ Γυμνασίου. Ὁ πατέρας της εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος· κατώτερος ὑπάλληλος σὲ κάποιο ὑπουργεῖο. Αὐτὸ δὲν εἶναι χωρὶς σημασία γιὰ τὴν ἱστορία μας.

Ἡ Ματίνα κάθεται στὸ παράθυρο τῆς καμαρούλας της συλλογισμένη. Στ' αὐτιά της ἀντηχοῦνε οἱ φωνὲς τῶν φιλινάδων, της τῆς ἀντικρυνῆς μονοκατοικίας· οἱ δεσποινίδες Καλοχαιρέτα, οἱ κόρες τοῦ βιομήχανου, ἐδῶ καὶ μιὰ βδομάδα εἶχανε φύγει γιὰ τὸ Ξυλόκαστρο. Μέρες πολλὲς πρίν, γεμίζανε τὸ μικρὸ κῆπο τοῦ σπιτιοῦ τους, ὅπου συχνὰ πήγαινε ἡ Ματίνα καὶ παίζανε, καθὼς καὶ τὸ δρόμο κι' ὁλόκληρη τὴ γειτονιά, μὲ τὰ ξεφωνητά τους: Ξυλόκαστρο — Ξυλόόόκαστρόό... Καὶ τὴν ὥρα ποὺ ξεκινοῦσαν μὲ ταὐτοκίνητό τους, ἀφοῦ τὴ χαιρετήσανε, φώναζαν: Ζήτω τὸ Ξυλόκαστρο! Κι' ὁ μικρὸς Πέτρος, ὁ ἀδελφούλης τους, ποὺ καθόταν δίπλα στὸ σωφέρ, ξεφώνιζε κι' αὐτός: Ξυ-λό καστρο, Ξυ-λό-καστρο! ἐνῶ μαζί, πάνω στὸν ἴδιο χρόνο, ζουλοῦσε τὴν κόρνα τοῦ αὐτοκινήτου.

Ξυλόκαστρο...

Τί δὲν τῆς θυμίζει αὐτὴ ἡ λέξη τῆς Ματίνας! Πέρσυ ὁ μπαμπᾶς της εἶχε πάρει ἄδεια ἕναν ὁλάκερο μῆνα κι' εἶχανε παραθερίσει στὸ Ξυλόκαστρο. Εἶχανε νοικιάσει ἕνα μικρὸ σπιτάκι κατὰ τὴ βίλλα τοῦ Καλοχαιρέτα. Ἐκεῖ ἦταν καὶ τὰ ἐξοχικὰ σπιτάκια δυὸ συμμαθητριῶν της· τῆς Εὐρυκάλης Πετράκη καὶ τῆς Ὄλγας Μανιᾶ. Ἀκόμα, ἂν εἶχε γνωρίσει δυὸ τρεῖς οἰκογένειες ποὺ κάθε χρόνο περνοῦσαν τὸ καλοκαίρι τους στὸ μέρος αὐτό. Τί ὡραῖα ποὺ εἶχαν περάσει! Τί παιχνίδια στὴν ἀκροθαλασσιά! Τί ἐκδρομές! Τί θαυμάσιος εἶ-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΤΟ ΖΟΥΖΟΥΝΙ

—Ἰδές, Μίνα, περπατεῖ πάνω στὸ χέρι μου... Μή! μὴν τἀγγίξῃς! Θὰ πετάξῃ!

ναι ὁ «Πεντσιᾶς», μὲ τὶς πυκνές του σκιὲς τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα μὲ τὸ φεγγαρόφωτο. Ὕστερα, θυμόταν τὴ μεγάλη ἐκδρομὴ μὲ τὸ καΐκι. Σηκώθηκαν μὲ τὰ χαράματα· ἦταν καμιὰ τριανταριὰ πρόσωπα, χώρια τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς δυό του ναῦτες. Ἀνοίχτηκαν στὴ θάλασσα, κι' ἕνα φρέσκο ἀγεράκι τοὺς πῆγε σὲ διόμισυ ὧρες ἀντίκρυ στὴ Στερειά. Ἐμειναν ἐκεῖ ὧς τάπομεσήμερο· κολύμπησαν, ἔφαγαν, κοιμήθηκαν — δηλαδὴ κοιμήθηκαν οἱ μεγάλοι — κι' ὅταν ὁ ἥλιος πῆρε νὰ γέρνει, ξαναμπαρκάρισαν γιὰ νὰ γυρίσουν.

Ὅσο ὅμως εὐνοϊκὸ εἶχανε τὸ πρωΐ τὸν ἀγέρα, τόσο ἐνάντιος γύρισε πρὸς τὸ βράδυ. Τί τοὺς ἔνοιαζε ὡστόσο· ὑπῆρχε τέτοιο κέφι, τέτοια χαρά, ἡ θάλασσα, σπρωγμένη ἀπὸ τ' ἀγεράκι, κροτάλλιζε σὰν ὑπόκρουση στὰ πλευρὰ τοῦ καΐκιοῦ, ποὺ σὲ κάθε του στροφή, ὅταν ὁ καπετάνιος τὄφερνε «ἀλακάπα» γιὰ τὴ βόλτα, τὰ πανιά του χτυπούσανε σὰ φτερούγες πελώριου πουλιοῦ. Ἔτσι μὲ βόλτες ταξιδεύανε ὀχτὼ ὁλάκερες ὧρες. Κι' ἦταν βραδυὰ μὲ πανσέληνο, κι' ὁ Κορινθιακός, ἀσημένιος, ἀντηχοῦσε ἀπ' τὶς φωνὲς καὶ τὰ γέλια τῆς συντροφιᾶς.

Ὅλ' αὐτὰ συλλογιέται τώρα ἡ Ματίνα καὶ μελαγχολεῖ. Ὁ πατέρας ἐφέτος δὲν πῆρε ἄδεια. Φυσικά, ἕνας φτωχὸς ὑπάλληλος δὲν μπορεῖ κάθε χρόνο νὰ παραθερίζει στὴν ἐξοχή, κι' ἔτσι πρέπει νὰ περάσουν ὅλο τὸ καλοκαίρι στὴν Ἀθήνα. Ὅμως οἱ φιληνάδες της, ἡ Ἀθηνούλα κι' ἡ Σμαράγδα τοῦ Καλοχαιρέτα κι' ἡ Ὄλγα κι' Εἰρηνούλα θάχουν ἀνταμώσει καὶ θὰ περάσουν μαζὶ τὸ καλοκαίρι. Θάχουν πάει ἀκόμα στὸ Ξυλόκαστρο ἡ Ἀλίκη, ἡ μικρὴ Ἀλεξαντρινὴ κι' ἡ Πετρούλα ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ. Κι' ἀπ' ὅλη τὴν περσινὴ παρέα, μόνο ἡ Ματίνα θἄλειπε. Ἀπ' τὴ σκέψη της αὐτὴ τὴν ἔβγαλε ἡ φωνὴ τοῦ Ταχυδρόμου:

— Δεσποινίδα Ματίναν Ἀλεξίου.

Ἕνα γράμμα γι' αὐτήν! Ἕνα γράμμα ποὺ δὲν ἐπερίμενε! Τί αἰσθήματα δὲ νιώθουμε σὰ λαβαίνουμε ἕνα τέτοιο γράμμα! Ἀπὸ ποῦ εἶναι; Ἀπὸ ποιὸν νἄναι; Τί νὰ μᾶς φέρνη; Καλὲς εἰδήσεις, κανένα εὐχάριστο μήνυμα, ἢ κάτι ποὺ θὰ μᾶς λυπήση; Πολλοὶ σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις δὲν τἀνοίγουν ἀμέσως· τὸ γυρίζουν ἀπὸ δῶ, τὸ κοιτάζουν ἀπὸ κεῖ, προσπαθοῦν νὰ διαβάσουν τὶς σφραγίδες, νὰ μαντέψουν τί τοὺς κρύβει ὁ φάκελλος. Ἄλλοι τὸ πέρνουν, τὸ σκίζουν νευρικά, καταστρέφουν τὸ φάκελλο καὶ πέφτουν μὲ τὰ μοῦτρα στὸ διάβασμα. Ἄλλοι πάλι τ' ἀνοίγουν προσεχτικά-προσεχτικά, κοιτᾶνε πρῶτα τὴν ὑπογραφὴ κι' ὕστερα τὸ διαβάζουν ἥσυχα κι' ἀργά, ὅπως ἕνας καλὸς κρασοπατέρας, ποὺ ξέρει νὰ χαρῇ τὸ ποτῆρι του.

Ἡ Ματίνα εἶναι ἀπὸ τοὺς βιαστικούς. Ξέσκισε τὸ φάκελλο καὶ διάβασε τὸ γράμμα μονορούφι: «Ἀγαπημένη Ματίνα, ἔχουμε ὅλες μαζευτεῖ ἐδῶ, ὅλη ἡ περσινὴ τρελλοπαρέα. Δὲ λείπεις παρὰ ἐσύ. Καὶ πόσο αὐτὸ μᾶς κοστίζει! Πόσο ἡ ἀπουσία σου μᾶς εἶναι αἰσθητή! Μιλούσαμε ἀκριβῶς γιὰ σένα καὶ γιὰ τὸ περσινὸ καλοκαίρι, χτὲς τὸ βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ γυρίζαμε ἀπὸ τὴ Συκιά, ἀπ' τὸ μονοπάτι τῆς ἀκροθαλασσιᾶς, ὅταν ἡ Ὄλγα ἔρριξε τὴν ἰδέα — πάντα ἡ Ὄλγα κατεβάζει ἰδέες — νὰ σὲ προσκαλέσουμε νὰ περάσῃς λίγον καιρὸ μαζί μας. Ἡ πρόταση ἔγινε δεχτὴ μ' ἐνθουσιασμό. Συνεννοηθήκαμε καὶ μὲ τοὺς μεγάλους. Ὅλοι εἶναι σύμφωνοι. Θὰ μένῃς ἀπὸ ἕνα μερόνυχτο μὲ κάθε μιὰ ἀπὸ μᾶς. Θἄσαι φιλοξενούμενη ὁλονῶν μας καὶ θὰ περάσουμε ἔξοχα. Σὲ περιμένουμε δίχως ἄλλο καὶ κοίταξε νἄρθῃς ὅσο μπορεῖς γρηγορότερα. Σὲ φιλοῦμε γλυκά, οἱ φίλες σου.» Ἀκολουθοῦσαν ἐδῶ ἕξη κοριτσίστικες ὑπογραφὲς καί, τέλος-τέλος, φιγουράριζε καὶ τ' ὄνομα τοῦ Πετράκη, μὲ κάτι ἑτοιμόρροπα κεφαλαῖα.

Σὰν τελείωσε τὸ ἄρθρο, ἡ Ματίνα, πῆγε νὰ ξεφωνίσῃ ἀπὸ χαρά. Φίλησε τὸ γράμμα, πήδηξε πάνω στὸ κρεββάτι της, πῆρε μιὰ τοῦμπα κι' ὕστερα ἔτρεξε νὰ φιλήσῃ τὴ μητέρα της.

— Μητερούλα, χρυσή μου μητερούλα, δὲ θὰ μ' ἀφήσῃς νὰ πάω; Ἀλήθεια, μητερούλα;

— Τί εἶναι τοῦτο τὸ ξαφνικὸ πάλι; Ἡσύχασε, παιδάκι μου, καὶ πές μου τί συμβαίνει.

Μὰ ποῦ νὰ ἡσυχάσῃ! Ἔτρεχε ἀπὸ δῶ, γύρνοῦσε ἀπὸ κεῖ κι' ὅλο ἔλεγε, κι' ὅλο παρακαλοῦσε. Εἶδε κι' ἔπαθε ἡ μητέρα της γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ καταλάβῃ τί τρέχει.

— Νὰ δοῦμε τί θὰ πῇ ὁ πατέρας σου.

— Ἀ! ὅταν τοῦ μιλήσῃς ἐσύ, ὅταν τὸν παρακαλέσουμε κι' οἱ δυό μας, δὲ θὰ μᾶς ἀρνηθῇ. Ἔλα, καλή μου μητερούλα.

Εὐτυχῶς ὁ μπαμπᾶς δὲν ἔφερε πολλὲς δυσκολίες καὶ τὸ ταξίδι ἀποφασίστηκε. Ἑτοιμάστηκε βιαστικὰ τὴν ἄλλη μέρα ἔραψε καινούριο φουστανάκι καὶ τὴν παραπάνω, αὐγὴ-αὐγή, ἦταν στὸ σταθμὸ τοῦ τραίνου τῆς Πελοποννήσου, Μπαρκάρησε. Χαιρέτησε τὴ μητέρα της ποὺ τὴ συνώδευε, καὶ τὸ τραῖνο ξεκίνησε.

Ἀφήσανε πίσω τὴν Πόλη. Σὲ λίγο τρέχανε στὸν κάμπο τῆς Ἀττικῆς. Στρίψανε τὸν Κορυδαλό, προχώρησαν πρὸς τὴν Ἐλευσίνα, περάσαν ἀπ' τὰ Μέγαρα καὶ τὸ Μεγάλο Πεῦκο, κι' ἔχοντας ὁλόενα δίπλα τους τὸ Σαρωνικό, ἥσυχο καὶ μ' ἕνα χρῶμα γαλάζιο ἀνοιχτό, τραβήξανε πρὸς τὴν Κακὴ-Σκάλα, τοὺς Ἅγιους Θεοδώρους καὶ τὸν Ἰσθμό. Ἡ Ματίνα, ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, καθόταν δίπλα στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο τοῦ βαγονιοῦ καὶ κοιτοῦσε τὸν κάμπο, τὴ θάλασσα, τὰ δέντρα, τὰ μοναχικὰ σπιτάκια. Ποῦ καὶ ποῦ συναντοῦσαν μικρὰ κοπάδια πρόβατα· ὁ βοσκός, ἀμίλητος, ἀκουμποῦσε ὄρθιος στὸ ραβδί του καὶ κοιτοῦσε πέρα μακρυά. Γιὰ μιὰ στιγμὴ γυρνοῦσε ἀργά, ἔρριχνε μιὰ ματιὰ στὸ τραῖνο ποὺ περνοῦσε, καὶ μετὰ ξανάπερνε τὴν πρώτη του θέση κι' ἀκινησία. Ὅταν φτάσανε στὴ γέφυρα τοῦ Ἰσθμοῦ ἡ Ματίνα κρεμάστηκε ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο νὰ δῇ τὸ κανάλι. Ἕνα βαπόρι ποὺ περνοῦσε τὴν ἴδια ὥρα, τῆς φάνηκε σὰν παιδιάτικο παιχνίδι σὲ αὐλάκι νεροῦ.

Ὕστερ' ἀπ' τὴν Κόρινθο, ὅπου τὸ τραῖνο σταμάτησε περισσότερη ὥρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους σταθμούς, κυλήσανε πρὸς τὸν κάμπο τῆς Κορινθίας, ταξιδεύοντας πάντα ἀκροθαλασσιά. Τί πλούσιος, τί εὐτυχισμένος ὁ κάμπος! Κι' ἦταν στὴν «καλή του ὥρα». Παντοῦ ἀμπέλια. Καὶ καθὼς ὁ τρύγος δὲν εἶχε ἀρχίσει, τὰ κλήματα ἦταν βαρειὰ φορτωμένα καρπό· ἄσπρα, σουλτανιὰ καὶ ψιλόρωγα, κόκκινα σὰ ρουμπίνια.

Τέλος, ἀφοῦ πέρασε ἕνα σωρὸ χαριτωμένα χωριουδάκια, τὸ τραῖνο ἔφτασε στὸ Ξυλόκαστρο. Εἶχε τηλεγραφήσει, κι' ἔτσι ἡ ὑποδοχὴ «ὑπῆρξε μεγαλοπρεπής». Τριγυρισμένη ἀπ' ὅλη τὴν παρέα πῆγε πρῶτα στὸ σπίτι τῶν Καλοχαιρέτα. Ἀπὸ κεῖ θἄκανε τὴν ἀρχὴ καὶ κεῖ θἄμενε καὶ τὴν τελευταία μέρα. Τὴ μιὰ μέρα γιὰ τὴν Ἀθηνούλα· τὴν ἄλλη γιὰ τὴ Σμαράγδα — ἔτσι εἶχε συμφωνηθεῖ.

Δύσκολο εἶναι νὰ γράψῃ κανεὶς γιὰ τὴ φλύαρη φασαρία ἑφτὰ κοριτσιῶν. Μποροῦμε μόνο νὰ σημειώσουμε πὼς μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ Ματίνα κι' ἡ Ἀθηνούλα μείνανε μόνες, εἶπε ἡ δεύτερη.

— Νὰ δῇς· σοῦχω καὶ μιὰ ἔκπληξη γιὰ τὸ τραπέζι. Ἡ ἄλλη θέλησε νὰ ζητήσῃ περισσότερες ἐξηγήσεις μὰ στὸ ἀναμεταξὺ ἤρθαν οἱ ἄλλες καὶ δὲ μπόρεσε. Ἐμεῖς, ὡστόσο, μποροῦμε νὰ τὴ μάθουμε τὴν ἔκπληξη ἀπὸ τώρα. Γνωστὴ σ' ὅλες τὶς φιληνάδες της ἦταν ἡ ἀδυναμία τῆς Ματίνας γιὰ ἕνα εἶδος κροκέτες· κάτι πατατοκεφτέδες, ποὺ τὴ συνταγή τους τὴν εἶχε ξεσηκώσει ἀπὸ κάποιον ὁδηγὸ μαγειρικῆς. Λοιπόν, αὐτὸ τ' ἀγαπημένο της φαΐ εἶχε παραγγείλει ἡ Ἀθηνούλα νὰ ἑτοιμάσουν γιὰ τὴ φιλοξενούμενή της. Κι' ἀλήθεια, ἡ χαρὰ τῆς Ματίνας ἦταν μεγάλη.

— Ἂν περισέψουν, νὰ μοῦ κρύψετε καὶ γιὰ τὸ βράδυ, παρεκάλεσε.

Ἔτσι ἔγινε καὶ τὸ βράδυ ἔφαγε πατατοκεφτέδες. Περίεργο ὅμως· καὶ τὴν ἄλλη μέρα στὸ σπίτι τῆς Ὄλγας εἶχανε τὸ ἴδιο φαΐ. Ἔφαγε μὲ ἀρκετὴ ὄρεξη, ὅμως δὲν ἐζήτησε νὰ τῆς φυλάξουν καὶ γιὰ τὸ βράδυ. Πόση ὅμως ἦταν ἡ ἔκπληξή της, ὅταν τὴν τρίτη μέρα, ποὺ τὴν φιλοξενοῦσαν στῆς Εἰρηνούλας, ἡ μητέρα τῆς τελευταίας, πρὶν ἀκόμα σερβίρει, τῆς εἶπε:

— Ἡ κόρη μου μᾶς εἶπε πὼς τρελλαίνεστε γιὰ πατατοκεφτέδες. Ἐλπίζω αὐτοὶ ποὺ ἑτοιμάσαμε σήμερα νὰ σᾶς ἀρέσουν.

Πῶς νὰ δυσαρεστήσῃ τὴν τόσο καλὴ οἰκοδέσποινα, λέγοντάς της πὼς τώρα δυὸ μέρες, συνέχεια, ἔτρωγε τὸ ἴδιο φαΐ καὶ θὰ προτιμοῦσε κάτι ἄλλο. Ἔπρεπε νὰ τὸ τιμήσῃ μάλιστα, δείχνοντάς της ὄρεξη ἐξαιρετική.

Μὰ τὸ κακὸ δὲ σταμάτησε ὧς ἐδῶ· τὸ ἀγαπημένο φαΐ τὴν παρακολουθοῦσε σὲ κάθε σπίτι· κάθε φιληνάδα της εἶχε κάμει τὴν ἴδια σκέψη. Ἦταν τόσο γνωστὴ ἡ προτίμησή της αὐτὴ γιὰ τοὺς πατατοκεφτέδες ποὺ καμμιὰ δὲ σκέφτηκε τὸ κωμικὸ ἔνδε χόμενο τῆς πατατοκεφτεδοφαγίας.

Ἔτσι καὶ στῆς Πετρούλας ἔγινε τὸ ἴδιο. Μὰ εἶχε πιὰ ξεχειλίσει... ὁ στόμαχος. Ἀδύνατο νὰ κατεβάσῃ μπουκιά. Οἱ ἄνθρωποι ἀνησύχησαν.

— Μήπως ἀρρώστησε;

— Ναί· κάποια μικρὴ ἀδιαθεσία· μὰ δὲν εἶναι τίποτα· θὰ πάρῃ μιὰ ἀσπιρίνη καὶ θὰ τῆς περάσῃ. Ὅμως δὲ θὰ μπορέσω νὰ φάω τίποτα.

— Τί κρίμα! λέει ἡ Πετρούλα. Κι' ἐμεῖς ποὺ ἑτοιμάσαμε τὸ φαΐ ποὺ σ' ἀρέσει. Δὲν πειράζει· μένεις ἄλλη μιὰ μέρα σὲ μᾶς καὶ τὸ ξαναφήνουμε.

Σὰν ἔμεινε μόνη μὲ τὴ φιληνάδα της ἡ Ματίνα ξέσπασε σὲ κλάμματα.

— Τί σοῦ συμβαίνει;

Μὲ δάκρυα στὰ μάτια της ἐξήγησε τὴν ἱλαροτραγωδία τῶν φιλόξενων γευμάτων καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ εἰδοποιήσῃ καὶ τὶς ἄλλες νὰ μὴ τῆς ξαναμιλήσουν γιὰ πατατοκεφτέδες. Ἡ Πετρούλα, σὰν μπῆκε στὸ νόημα, χύθηκε σὰν ἄνεμος στὸ σπίτι καὶ κρατώντας τὴν κοιλιά της ἀπ' τὰ γέλια, ἔδωσε ἀναφορὰ γιὰ τὴν ἀδιαθεσία τῆς φιλοξενούμενης. Ὕστερα πῆρε σβάρνα τὰ γύρω σπίτια, καὶ μαζεύοντας τὴ μιὰ ὕστερα ἀπ' τὴν ἄλλη, ὅλα τὰ μέλη τῆς κοριτσοσυμμορίας, ἔκαμαν διαβήλωση καὶ μὲ σύνθημα τὸ ἀγαπημένο φαΐ τῆς Ματίνας ξεκίνησαν νὰ τὴ βροῦνε: Πά τάτοκε-φτέδες!

Ἀντιλάλησε τὸ σπίτι ὁλόκληρο σὰν ἔφτασαν. Ἀκούοντας τὴ φασαρία, ἡ Ματίνα κλειδώθηκε στὴν κάμαρα. Ἔγινε πολιορκία κανονική καὶ συνθηκολόγηση. Ὡστόσο τὸ σύνθημα ἔμεινε. Ὅπως κάθε λέξη ποὺ τὴ μεταχειρίζονται πολύ, τρίφτηκε καὶ χαροῦσε κάθε νόημα καὶ σημασία. Παντοῦ, στὰ παιχνίδια, στὰ μπάνια, στοὺς περιπάτους, στὶς ἐκδρομὲς ἀντηχοῦσε σὰν ἰαχὴ πολεμική:

Πά-τά-τοκε-φτέδες;

Σὰν τέλειωσαν οἱ μέρες τῆς φιλοξενίας καὶ γύρισε στὴν Ἀθήνα, ἡ Ματίνα, σπίτι της, βρῆκε νἄχουν πατοκεφτέδες!..

(Μίμησις) ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

Ο ΜΑΝΤΑΠΟΛΑΜΗΣ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ϛ'.

Ὁ καϊμένος ὁ Μανταπολάμης ἔτριβε τὰ μάτια του. Οἱ ἐχθροί του ἦταν αὐτοὶ ποὺ ἔβλεπε στὰ πόδια του γονατιστούς; Μὰ τί ἔπαθαν; Γιατί δὲν τὸν ἄρπαξαν νὰ τὸν ρίξουν στὸ ποτάμι;

Ἄξαφνα ἄκουσε τὸν ἀρχηγὸ νὰ τοῦ λέῃ:

— Μεγάλε Ἄσπρε!.. συγχώρεσέ μας!.. δὲν τὸ ξέραμε...

Καὶ τότε κατάλαβε: Τἀλεύρι τὸν εἶχε ἀσπρίσει καὶ τὸν ἔπαιρναν γι' Ἄσπρο, Εὐρωπαῖο! Κι' ἐπειδὴ οἱ Ἀραπάδες τοὺς τρέμουν τοὺς Εὐρωπαίους — ἔχουν βλέπετε, κανόνια καὶ ντουφέκια — ποιὸς θὰ τολμοῦσε μιὰ νὰ τὸν ἀγγίξῃ;

Σὰν ἔξυπνος ποὺ ἦταν, ὁ Μανταπολάμης πῆρε ἀμέσως ὕφος ἡγεμονικὸ καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν πειράζει... γιὰ πρώτη φορὰ σᾶς συγχωρῶ. Τώρα πάρτε πόδι! Γρήγορα!

Καὶ μ' ἐπιταχτικὴ χειρονομία, ὁ Ἄσπρος τῶν Ἄσπρων τοὺς ἔδειξε τὴν πόρτα.

Στὴ στιγμὴ οἱ Ἀραπάδες ἔγιναν καπνός. Κι' ὁ Μανταπολάμης κι' ἡ γριὰ Ἀραπίνα ξελύθηκαν ἀπὸ τὰ γέλια.

Ὕστερα ὁ Μανταπολάμης τίναξε ἀπὸ πάνω του τἀλεύρια. ξανάγινε Ἀραπάκι κι' εἶπε τῆς καλῆς γυναίκας ποὺ τὸν ἔσωσε:

— Σ' εὐχαριστῶ πολύ, κυρούλα! Ἂν δὲν ἦσουν ἐσύ, θὰ μὲ εἶχαν φάει οἱ κροκόδειλοι. Μὰ οἱ κουτο-αραπάδες ἔφυγαν καὶ βέβαια δὲν θὰ ξαναγυρίσουν. Ἂς τοὺς ἀφήσουμε νὰ νομίζουν πὼς ἐγὼ ὁ Μανταπολάμης εἶμαι μασκαρεμένος, Ἄσπρος, καὶ νὰ μὲ φοβοῦνται. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν πῇς σὲ κανένα τίποτα.

Ἡ γριὰ τοῦ τὸ ὑποσχέθηκε κι' ὁ Μανταπολάμης ἔφυγε καμαρωτὸς καὶ περήφανος, γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν καλύβα του. Οἱ Ἀραπάδες, ποὺ ἦταν ἀπόξω, τοῦ ἔκαμαν τόπο νὰ περάσῃ μὲ μεγάλο σεβασμό.

—Ὁ Ἄσπρος τῶν Ἄσπρων ! ψιθύριζαν μεταξύ τους· τὸ νοῦ μας !

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ τύχη τοῦ Μανταπολάμη ἄλλαξε. Κανένας δὲν πείραζε τὸ καλὸ παιδί. Οἱ ἄλλοι Ἀραπάδες τὸν ἄφιναν ἥσυχο νὰ κάνῃ τὴ δουλειά του. Κι' ἐπειδὴ εἶχαν πάντα τὴν ἰδέα πὼς ἦταν Εὐρωπαῖος μασκαρεμένος, ἀνώτερος κι' ἀπὸ τὸν ἀφέντη τους, ποὺ ἡ Ἑταιρεία τὸν εἶχε στείλει νὰ τοὺς ἐπιβλέπῃ, ἅμα τὸν ἔβλεπαν, συμμαζεύονταν ἀμέσως. Ἄφηναν τὴ φλυαρία, τὰ παιχνίδια, τἀστεῖα, κι' ἔπεφταν στὴ δουλειὰ μὲ τὰ μοῦτρα.

Ὁ Μανταπολάμης ἀπὸ μέσα του γελοῦσε.

«Καὶ ποῦ νἄξεραν — συλλογιζόταν — πὼς εἶμαι κ' ἐγὼ Ἀράπης σὰν κι' αὐτούς. Ἀμέσως θὰ μἄρπαζαν νὰ μὲ πετάξουν στὸ ποτάμι. Τώρα, αὐτὸ δὲ θὰ γίνῃ ποτέ. Γλύτωσα γιὰ πάντα. Τί καλὸ πράμμα ποὺ εἶναι . . . τὸ ἀλεύρι!»

(Τέλος τοῦ «Μανταπολάμη») **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

ΕΝΩ ΤΟ ΤΖΙΤΖΙΚΙ ΤΡΑΓΟΥΔΑΕΙ

Ὁ μικρούλης ἄφησε τὸ φτυαράκι του. Εἶδε νερατζάκια χάμω, μικρὰ-μικρὰ νερατζάκια, καὶ σκέφτηκε πὼς εἶναι καλύτερα, παρὰ νὰ παιδεύεται μὲ τὰ χώματα, νὰ μαζέψῃ ἀπ' αὐτὰ γιὰ νὰ γεμίσῃ τὸ κουβαδάκι του. Τὸ ἄδειασε λοιπὸν ἀπ' τὰ χώματα. Καὶ τὸ πρῶτο ποὺ ἔσκυψε κι' ἐπῆρε, ἀφοῦ τὸ ἔτριψε μὲ τὶς ρόγες τῶν δαχτύλων του γιὰ νὰ τὸ καθαρίσῃ ἀπ' τὰ χώματα, τὸ ἔφερε σιμὰ στὰ ρουθούνια του : Ἀαάαχ . . . τί ὡραῖο ποὺ μοσχοβολάει ! Ὁ μικρούλης, μυρίζοντας, μεθᾶ καὶ ξεχνιέται μιὰ στιγμή, σὰ μεγάλος. Καὶ τότε μόνο προσέχει τὸ τραγούδι τοῦ τζίτζικα. Σηκώνει τότε τὰ μάτια κεἰ κοιτάζει, ἀνάμεσα ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἄνοιγμα τοῦ θόλου, ποὺ σχηματίζουν τὰ πρασινισμένα κλαδιά, τὸν οὐρανό. Καὶ γιὰ πρώτη φορὰ τώρα, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸν ἔφερε ἡ ντάντά του στὸν κῆπο, σκέφτεται :

— Πές μου, καλέ . . . Ποῦ εἶναι τὸ τζιτζίκι ; Στὸν οὐρανό ;

Ρωτάει. Κι' ἡ ντάντά του ἀφ'νει μιὰ στιγμὴ τὴν κάλτσα ποὺ ἔπλεκε, πάνω στὴν ποδιά της, καὶ καθὼς γυρίζει καὶ τὸν κοιτάζει, γελάει :

— Στὸν οὐρανό ; Ὄχι, ἀγόρι μου, δὲν εἶναι στὸν οὐρανὸ τὸ τζιτζίκι . . .

Κι' ἡ ντάντά φέρνει στὴ μνήμη της μιὰ Κυριακὴ ποὺ ἀνέβαιναν, αὐτή, ὁ Μπέμπης, ποὺ τὸν κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι, κι' ὁ κύριος ποὺ πήγαινε λίγο πιὸ μπρός, στὴν Ἀκρόπολη. Ὁ μικρούλης εἶχε ρωτήσει καὶ τότε ;

— Ποῦ ἀνεβαίνουμε, μπαμπᾶ ; Στὸν οὐρανό ;

«Πῶς τοὔρχεται καὶ γιὰ κάθε πράμμα μελετάει τὸν οὐρανό ;» σκέφτεται ἡ ἁπλοϊκὴ γριούλα. ἐνῶ κατεβάζει τὰ ματαγυάλια στὴ μύτη της, γιατὶ τὴν πόνεσε τὸ σύρμα τους ὅλο στὴν ἴδια μεριά. Κι' ἐπειδὴ ἡ σκέψη της δὲ μπορεῖ νὰ πάῃ παραπέρα, τοῦ δίνει τὴν ἀπόκριση :

—Ὄχι . . Τὸ τζιττίκι εἶναι στὸ δέντρο ἀπάνω, παιδί μου, κι' ἀπὸ κεῖ εἶναι ποὺ τἀκοῦς νὰ τραγουδάῃ. Σ' ἀρέσει ὅπως τραγουδάει ;

Τὴν ἴδια στιγμὴ σκύβει, γιὰ νὰ δῇ πίσω ἀπὸ τὰ ματογυάλια της : Τί περίεργο ! Πῶς σοῦ σοβαρεύεται ξαφνικὰ-ξαφνικὰ τὸ παιδί αὐτό ! Τὸ κάνει χάζει, ἔτσι ἐκστατικὸ ποὺ τὸ βλέπει ἡ κυρὰ-Μάρθα.

Κι' ἀλήθεια, γιατὶ ρώτησε ὁ μικρούλης ἂν τὸ τραγούδι τοῦ τζίτζικα ἔρχεται ἀπ' τὸν οὐρανό ; Γιατί, ἐκείνη τὴν Κυριακὴ ποὺ ἀνέβαινε μὲ τὴν κυρὰ-Μάρθα καὶ τὸ μπαμπά του στὴν Ἀκρόπολη, ρώτησε ἂν ἀνεβαίνουν στὸν οὐρανό :

Χμ . . Ποιὸς ξέρει. Ἴσως ὁ μικρούλης νὰ μάντευε πὼς στὴν Ἀκρόπολη πάνω, ποὺ ἀνέβαινε μὲ τὴ ντάντά καὶ τὸ μπαμπά του, θ' ἀντίκρυζε τὰ ἐρείπια ἑνὸς κόσμου, πού, ἂν ἦταν μεγάλος, θὰ ἤξερε ὅτι, ἕναν καιρό, ἦταν ἕνα θαῦμα. Γιατὶ ἀλήθεια ἕνα θαῦμα θὰ ἦταν πού, ὅσο σκέφτεται κανεὶς πὼς δὲ ζῇ στὴν ἐποχὴ ποὺ ὑψωνόταν ἀκέριο, γιὰ νὰ αἰσθανθῇ μπρὸς στὸ μεγαλεῖο του πὼς δὲ ζῇ στὴ γῆ, μ' ἀνάμεσα στὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανό, ριγεῖ. Μὰ καὶ τοῦ τζίτζικα τὸ τραγούδι, ποὺ μόνο σὰν μυρίζεται κανεὶς τὸ ἄρωμα ποὺ ἀναδίνουν οἱ καρποί, τὸ διαισθάνεται σὰν τὸν ἐπισημότερο ὕμνο στὴ Φύση, ποὺ ἀπὸ σπέρμα γίνεται βλαστός, κι' ἀπὸ βλαστὸς κορμός, κι' ἀπὸ κορμὸς κλαρί, κι' ἀπὸ κλαρὶ ἀνθός, κι' ἀπὸ λουλούδι καρπός, — καρπὸς ποὺ θὰ δεχτῇ τὸ ἄρωμα τοῦ ἥλιου, θὰ τὸ ρουφήξῃ ἄπληστα καὶ θὰ τὸ μετουσιώσῃ σὲ χρῶμα, — ἐπειδὴ ὁ μικρούλης τώρα ποὺ μυρίζει τὸ μικροσκοπικὸ νερντζάκι, εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὴν ὥρα, ποὺ τὸν ἔφερε ἡ ντάντά του στὸν Κῆπο, ποὺ τὸ προσέχει, ἴσως νὰ σκέφτεται, πὼς ἔτσι ὡραῖα καθὼς ἀντηχεῖ στ' αὐτάκια του, δὲν μπορεῖ παρὰ σὰν κάτι ὑποβλητικὸ νὰ ἔρχεται κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἢ ἀνάμεσα ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ, πράμμα ποὺ δὲν ξέρει νὰ τὸ πῇ, γι' αὐτὸ ρωτᾶ ἂν ἔρχεται ἀπ' τὸν οὐρανό.

Μὰ ὁ θαυμασμὸς ποὺ αἰσθάνεται δὲν κρατᾶ περισσότερο. Τὰ μικρὰ κεφαλάκια κουράζονται, ὅταν τἀπασχολῇ μόνο μιὰ σκέψη. Ἔτσι ὁ μικρούλης ἁπλώνει τὸ χέρι νὰ πάρῃ κι' ἄλλο νερατζάκι καὶ τώρα, καθὼς πέφτει στὸν πάτο τοῦ μικροῦ του κουβᾶ, ἀκούγεται ἕνας σκληρούτσικος κρότος. Μὰ καὶ ἡ ντάντά δὲν μπορεῖ νὰ χασομερήσῃ ἄλλο. Ἀρκετὰ ἔκανε χάζι τὸ μικρούλη, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ πῶς τοὔρχεται καὶ μελετάει κάθε φορὰ τὸν οὐρανό. Καὶ πιάνει κι' αὐτὴ ν' ἀποτελειώσῃ τὴν κάλτσα ποὺ πλέκει.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΚΑΛΙ

Εἰς τὸν Θεόκριτο παραπονεῖτο
μιὰ μέρα ὁ νέος ποιητὴς Εὐμένης.
«Τώρα δυὸ χρόνια πέρασαν ποὺ γράφω
κι' ἕνα εἰδύλλιο ἔκαμα μονάχα,
τὸ μόνο τέλειόν μου ἔργον εἶναι.
Ἀλίμονον εἴν' ὑψηλή, τὸ βλέπω,
πολὺ ὑψηλὴ τῆς Ποίησης ἡ σκάλα,
κι' ἀπ' τὸ σκαλὶ τὸ πρῶτο ἐδῶ ποῦ [εἶμαι
ποτὲ δὲν θἀναιβῶ ὁ δυστυχισμένος !»

Εἶπ' ὁ Θεόκριτος : «Αὐτὰ τὰ λόγια
ἀνάρμοστα καὶ βλασφημίες εἶναι.
Καὶ ἂν ἦσαι στὸ σκαλὶ τὸ πρῶτο, πρέπει
νἆσαι ὑπερήφανος κι' εὐτυχισμένος
Ἐδῶ ποῦ ἔφθασες, λίγο δὲν εἶναι.
Τόσο ποῦ ἔκαμες, μεγάλη δόξα.
Κι' αὐτὸ ἀκόμη τὸ σκαλὶ τὸ πρῶτο
πολὺ ἀπ' τὸν κοινὸ τὸν κόσμο ἀπέχει.
Εἰς τὸ σκαλὶ γιὰ νὰ πατήσῃς τοῦτο,
πρέπει μὲ τὸ δικαίωμά σου νἆσαι
Πολίτης εἰς τῶν Ἰδεῶν τὴν Πόλι.
Καὶ δύσκολο στὴν πόλι ἐκείνην εἶναι
καὶ σπάνιο νὰ σὲ πολιτογραφήσουν·
στὴν ἀγορά της βρίσκεις νομοθέτες
ποὺ δὲ γελᾶ κανένας τυχοδιώκτης.
Ἐδῶ ποῦ ἔφθασες, λίγο δὲν εἶναι.
Τόσο ποῦ ἔκαμες, μεγάλη δόξα !»

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ EUDOXIE DUPUIS

— Συνέχ. ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἄ, ἔ : σύ

— Ναί. Κι' ἀκόμα γιατὶ εἶχε καὶ πολὺ ὡραία φωνή. Κελαϊδοῦσε πραγματικὰ σὰν πουλί. Ὅταν ἔδιναν συναυλίες στὸ καζίνο, ἐπήγαινε κι' αὐτὴ καὶ τραγουδοῦσε. Κι' ἐδῶ ἀκόμη τὴν ἔλεγαν : «Δὴ Λάρκ». Γιατὶ παρακάτω ἀπὸ ἐδῶ ἔχουμε ἕνα καζίνο. Τὸ καλοκαίρι μάλιστα ἔρχεται πολὺς κόσμος γιὰ τὰ μπάνια, ἀλλὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι μεγαλύτερη ἡσυχία. Γι' αὐτὸ τῆς ἄρεσε τῆς κυρίας Λάρκ νὰ ἔρχεται νὰ κάθεται σὲ μᾶς. Ὤ, πολὺ μᾶς λείπει ἡ καλὴ κυρία. Ἀγαποῦσε τὴν Πέρτυ κ' ἡ Πέρτυ τὴν ἀγαποῦσε. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶχε μεγάλη σημασία γιὰ τὴν καλὴ γριὰ— κι' οἱ δυό τους ἔκαναν παρέα μιὰ χαρά. Τὸ μπακοῦλο ποὺ μᾶς ἄφησε δὲν τὸ εἴχαμε ἀνοίξει ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε αὐτὸς ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ τρεῖς φορὲς ποὺ τινάξαμε τὰ ροῦχα γιὰ νὰ μὴν τὰ φάῃ ὁ σκόρος.

— Εἶχε ἕνα σωρὸ ἄσπρα φορέματα στὸ μπαοῦλο, εἶπε ἡ Μπέττυ. Πάντοτε ἄσπρα φοροῦσε ἡ Λάρκ ; Ὅταν ἦταν στὸ σπίτι, ναί, εἶπε ἡ κυρία Ρός. Ὅταν ὅμως ἔβγαινε ἔξω φοροῦσε πάντοτε ἀσπρόμαυρα. Ποτέ της δὲν ἔβαζε χρωματιστὰ φορέματα. Δὲν θὰ τῆς ἀρέσανε φαίνεται, ἢ μπορεῖ νὰ εἶχε πένθος. Δὲν ξέρω. Δὲν τὴν ρώτησα ποτέ μου, γιατὶ ἦταν πολὺ καλὴ κυρία, ἀλλὰ δὲν τῆς ἄρεσε καὶ πολὺ νὰ κουβεντιάζῃ. Μονάχα τραγουδοῦσε. Ὤ, τί ὡραῖα ποὺ τραγουδοῦσε.

— Πόσο θὰ ἤθελα νὰ τὴν ἀκούσω ! εἶπε ἡ Μπέττυ.

— Γιὰ τὴν ὥρα, παπαγαλάκι, ἔκανε ὁ Ριχάρδος, θὰ πάῃ τὸ στομάχι σου ἂν ἔχῃς σκοπὸ νὰ κατεβροχθίσῃς ὅλο τὸ πλοῦμ κέϊκ τῆς κυρίας Ρός. Πάρτε τὸ πιάτο, κυρία Ρός, σᾶς παρακαλῶ. Καθὼς βλέπετε, παρ' ὅλο ποὺ φοράει μακρυὰ φουστάνια καὶ ποὺ μοιάζει λίγο ἢ πολὺ μὲ τὴν κυρία Λάρκ, ἡ μὶς ἀπ' ἐδῶ εἶναι ἀκόμη ἕνα μικρὸ κοριτσάκι.

—Ὁ Θεὸς νὰ τὸ ἔχῃ καλὰ τὸ περιστεράκι μου, ἔκανε ἡ ἀγαθὴ κυρία Ρός, κι' ἂς φάῃ ὅσο τῆς κάνει δρεξη. Μόνο μοῦ φαίνεται πὼς γιὰ τὴν ὥρα ἔχει μεγαλύτερη ἀνάγκη νὰ πάῃ νὰ κοιμηθῇ. Ἡ κάμαρα ἀπάνω εἶναι ἕτοιμη καὶ εἶμαι σίγουρη πὼς ἅμα βάλει τὸ κεφάλι της στὸ μαξιλάρι, ἀμέσως θὰ τὴν πάρῃ ὁ ὕπνος.

— Καθόλου, καθόλου, διαμαρτυρήθηκε ἡ Μπέττυ. Δὲ νυστάζω ὁλότελα. Μονάχα τούτη τὴ στιγμὴ σκεπτόμουν τί θὰ λέῃ ἡ γιαγιὰ Τζένη ποὺ δὲν γυρίσαμε στὸ σπίτι.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς ἀπασχολεῖ καὶ τὴ δική μου σκέψη, εἶπε ὁ Ριχάρδος. Καὶ ἡ κυρία Κίνοεϋ θὰ ἦταν ἀνήσυχη καὶ ἡ μητέρα μου, καθὼς κι' ἡ ἀδελφή μου. Στενοχωριέμαι πολὺ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τοὺς στείλω ἕνα τηλεγράφημα γιὰ νὰ τοὺς καθησυχάσω.

— Μπρὸς στὸ ἀδύνατο δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ τίποτε, δήλωσε φιλοσοφικὰ ὁ γέρο Ρός. Ὁ ταχυδρομικὸς σταθμὸς βρίσκεται πάνω ἀπὸ τρία χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ ἐδῶ καὶ εἶναι ἀμφίβολο ἂν θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πάῃ ὡς ἐκεῖ μὲ τὸν καιρὸ ποὺ κάνει.

— Αὐτὰ ποὺ λὲς εἶναι σωστά, Τζίμ, ἔκανε ἡ κυρία Ρός. Μὰ ὁ κοῦμένος ὁ κύριος βλέπω στενοχωριέται σὰν σκέπτεται πὼς ἡ μητέρα του καὶ ἡ ἀδελφή του θ'ἀνησυχοῦν, καὶ μπαίνω στὴ θέση του.

—Ἐλπίζω, εἶπε ὁ Ριχάρδος, πὼς θὰ φανοῦν λογικοὶ καὶ πὼς θὰ σκεφθοῦν ὅτι θ' ἀράξαμε κάπου προτοῦ δυναμώσει ἡ κακοκαιρία Ξέρουν ὅτι ἔχω πάρει μαζί μου τὸν Μίλλερ, ποὺ εἶναι πολὺ καλὸς ναυτικός, καὶ πὼς τὸ κάτω κάτω δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ κάνω τρέλλες κι' ἰδίως ὅταν ἔχω παιδιὰ μαζί μου.

Καὶ μὲ τὸ βλέμμα ἔδειξε τὴν Μπέττυ καὶ τὸν Τζάκ.

— Σὲ πόση ἀπόσταση ἀπὸ ἐδῶ βρίσκεται τὸ Γκρήνμπορόου, ρώτησε ὕστερα τὸν κὺρ-Ρός.

— Καμμιὰ δεκαριὰ χιλιόμετρα ἀπὸ τὸν δημόσιο δρόμο καὶ ἕξη ἢ ἑφτὰ πηγαίνοντας γιαλὸ-γιαλό. Μὰ δὲν πιστεύω νἄχετε σκοπὸ νὰ πᾶτε ἀπόψε. Αὔριο θὰ ζεψω τὴ γέρικη φοραδίτσα μου στὴν παλιά μου τὴ σούστα καὶ θὰ κοιτάξω νὰ σᾶς πάω ἐγώ. Ὅλους μαζὶ ὅμως δὲν σᾶς χωράει νὰ σᾶς πάρω, κι' ἄλλωστε, ἂν φτιάξῃ ὁ καιρός, μπορεῖ νὰ θέλετε καλύτερα νὰ γυρίσετε μὲ τὸ κόττερό σας.

—Ἔννοια σας καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ξαναπατήσω πιὰ τὸ πόδι μου στὸ κόττερο ! φώναξε ἡ Μπέττυ. Χμ, ὡραία ἐκδρομὴ ἔκανα, μὰ τὴν ἀλήθεια, μὲ τὴν περίφημη αὐτὴ «Φτερωτή».

—Ἡ «Φτερωτὴ» εἶναι ἕνα πρώτης τάξεως κοράβι, διαμαρτυρήθηκε ὁ Ριχάρδος καὶ δὲν μπορνῖς νὰ πῆς τίποτα ἐναντίον της. Κράτησε στὴν τριχυμία καλύτερα ἀπ' ὅ τι τὸ περίμενα.

— Δὲ λέω ὄχι. Μὰ δὲν ἔχω καμμιὰ ὄρεξη νὰ γυρίσω στὸ Γκρήνμπορόου μὲ τὸ κόττερο. Προτιμῶ νὰ πάω στὰ σίγουρα.

—Ἔννοια σου, κοκκώνα μου, ἔκανε ἡ ἀγαθὴ κυρία Ρός, ποὺ ἐντωμεταξὺ εἶχε ἀνάψει ἕνα σπαρματσέτο, θὰ γίνῃ ὅπως θέλεις. Γιὰ τὴν ὥρα, ἔλα νὰ κοιμηθῇς.

— Εἶμαι πολὺ στενοχωρημένη ποὺ δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω κανένα καλύτερο δωμάτιο, συνέχισε ὅταν ἀνέβασε τὴ Μπέττυ στὴν κάμαρα ποὺ γνώριζε κιόλας ἀπὸ πρίν. Αὐτὴ ἡ κάμαρα δὲν εἶναι καὶ τόσο καλή. Μὰ εἶναι στεγνὴ καὶ ζεστή, γιατί, ὅπως εἶδες, βρίσκεται πάνω ἀπ' τὴν κουζίνα.

Οἱ καλύτερες κάμαρες τοῦ σπιτιοῦ, αὐτὲς ποὺ δίνουμε τὸ καλοκαίρι στοὺς νοικάρηδές μας, βρίσκονται ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Μὰ ἔχουν μείνει τόσον καιρὸ κλειστές καὶ εἶναι ὑγρές.

— Αὐτὴ ἐδῶ εἶναι πολὺ ὡραία, εἶπε ἡ Μπέττυ, καὶ εἶμαι βέβαιη πὼς θὰ κοιμηθῶ θαυμάσια.

— Τὸ κρεββάτι εἶναι καλὸ καὶ μαλακό, εἶπε ἡ καλὴ γριά, καὶ τὰ σεντόνια τὰ ζέστανα στὸ τζάκι πρὶν τὰ στρώσω. Ὁρίστε κι' ἕνα νυχτικὸ ποὺ τὸ πῆρα κι' αὐτὸ ἀπ' τὸ μπαοῦλο τῆς κυρίας Λάρκ καὶ ποὺ τὸ ζέστανα μαζὶ μὲ τὰ σεντόνια.

—Ἄχ τί ὡραία! ἔκανε ἡ Μπέττυ περνώντας τὰ χέρια της στὸ λεπτὸ καὶ καλοραμμένο ἀσπρόρρουχο. Δίχως ἄλλο θὰ ἰδῶ στὸν ὕπνο μου τὴν ὄμορφη κυρία Λάρκ.

Καὶ καθὼς χωνόταν στὸ κρεββάτι της :

— Καληνύχτα σας, κυρία Ρός, ἔκανε τρυφερά.

— Καληνύχτα, πουλάκι μου, ἔκανε ἡ καλὴ νοικοκυρὰ σκεπάζοντάς την προσεκτικά. Καλὸν ὕπνο.

Λίγη ὥρα ἀργότερα ἡ Μπέττυ καὶ οἱ τρεῖς ἄλλοι ναυαγοὶ εἶχαν ξεχάσει τὶς δυσάρεστες περιπέτειές τους καὶ βρίσκονταν βυθισμένοι σὲ βαθὺ ὕπνο.

Οἱ πρῶτες λάμψεις τῆς αὐγῆς εἶχαν μόλις ἀρχίσει νὰ γλυστροῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστα παραθυρόφυλλα τῆς τραπεζαρίας, ὅπου ὁ Τζὰκ ποὺ τὸν εἶχε βάλει νὰ κοιμηθῇ στὸν καναπέ, ξύπνησε κι' ἄνοιξε τὰ μάτια του.

Στὴν ἀρχὴ δυσκολεύτηκε κάπως, ὥσπου νὰ κατατοπισθῇ καὶ νὰ ἀντιληφθῇ ποῦ βρισκόταν. Ἔξαφνα ὅμως τὰ θυμήθηκε ὅλα καὶ ἀνακάθησε στὸ κρεββάτι του. Ὥρα πολὺ ἔμεινε καθισμένος ἔτσι καὶ βυθισμένος σὲ σκέψεις. Στὸ τέλος σηκώθηκε σιγὰ-σιγὰ κι' ἀθόρυβα, καὶ προσέχον-

τας νὰ μὴν κάνῃ φασαρία, ἐφόρεσε τὰ ροῦχα ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ περασμένο βράδυ ὁ γέρο-Ρός.

Ἀφοῦ ἔφαξε κάμποση ὥρα στὰ διάφορα ἔπιπλα, ἀνακάλυψε στὸ τέλος ἕνα καλαμάρι καὶ μιὰ πέννα καθὼς καὶ μιὰ παλιὰ ἐφημερίδα. Ἔσκισε τὸ περιθώριο τῆς ἐφημερίδας κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ ἔγραψε:

«Ἀγαπητή μου Μπέττυ, πηγαίνω σπίτι γιὰ νὰ ἡσυχάσω τὴν γιαγιὰ καὶ τὶς κυρίες Βὰν-Κούρτ. Θὰ σοῦ τὸ ἔλεγα ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ, ἀλλὰ φοβόμουν μήπως νομίσῃς ὅτι ὁ δρόμος εἶναι πολὺς γιὰ μένα. Μὴ φοβᾶσαι ὅμως, θὰ τὸν κάνω γρήγορα δίχως νὰ κουραστῶ. Θὰ στείλω τὸ ἀμάξι νὰ σᾶς πάρῃ.

Ὁ ἀφοσιωμένος σου
Τζάκ»

Ὕστερα ἄνοιξε μὲ προσοχὴ τὸ παράθυρο, πήδησε ἔξω καὶ τράβηξε ἴσια κατὰ τὸ Γκρήνμπορόου ἀκολουθώντας τὸ δρόμο τῆς παραλίας.

Ὅταν δύο ὧρες ἀργότερα ἔφθανε στὸ Ντένιστον, ἀντίκρυσε τὴν κυρία Κίνσεϋ ποὺ ἄνοιγε τὰ παράθυρα τῆς κάμαράς της.

—Ὦ θεέ μου! ἔκανε ἐκείνη μόλις τὸν εἶδε, μὴ ἀναγνωρίζοντάς τον τὴν πρώτη στιγμὴ μὲ τὰ ξένα ροῦχα ποὺ φοροῦσε. Ὦ, θεέ μου, θὰ πνίγηκαν ὅλοι! Καὶ κατέβηκε βιαστικὴ γιὰ ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα στὸ παιδί.

— Καλό μου ἀγοράκι! ἔκανε μόλις τὸν εἶδε ἀπὸ κοντὰ καὶ τὸν ἐγνώρισε, νοιώθοντας ὅμως ἀκόμη τὰ γόνατά της νὰ τρέμουν. Τί σᾶς συνέβη, γιὰ ὄνομά τοῦ Θεοῦ!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ A. de GERIOLLES

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὁ καθένας θὰ νόμιζε ὅτι τὴν πρώτη θέση στὴν καρδιὰ τοῦ Μουστάκα τὴν εἶχε ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος ταμπουρλιέρης ποὺ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχε φανῆ τόσο καλὸς μαζί του. Κι' ὅμως—κι' οἱ πιὸ ἡρωϊκὲς καρδιὲς ἔχουν βλέπετε τὶς ἀδυναμίες τους — προτιμοῦσε κι' ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη πιὸν νομίζετε; Τὸ λοχία σιτιστή.

Καὶ γιατί; Ἁπλούστατα γιατὶ διατηροῦσε ἀκόμη πικρὴ ἀνάμνηση τοῦ ξεροκόμματου ποὺ ἔτρωγε στὴ στάνη τοῦ ἀφεντικοῦ του. Κι' ἔτσι, σὰν συνετὸ σκυλί, εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξή του στὸ σύνταγμα, εἶχε τὴν ἐξυπνάδα νὰ μπῇ κάτω ἀπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ σιτιστῆ, καὶ γιὰ νὰ τοῦ ξεπληρώσῃ τὰ τραγανιστὰ κοκκαλάκια ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς ἦταν σκεπασμένα μὲ ἄφθονο κρέας, τὶς παχειὲς σοῦπες κι' ὅλες τὶς ἄλλες λιχουδιὲς ποὺ τοῦ φύλαγε ὁ ἀγαθὸς λοχίας, ὁ καλός μας Μουστάκας τοῦ ἔκανε τὰ τρυφερότερά του χάδια καὶ τοῦ ἐκτελοῦσε τὰ ἐξυπνότερα παιχνίδια του.

Καθένας σ' αὐτὸ τὸν ἄθλιο κόσμο ἔχει τὶς ἀδυναμίες του. Ἡ λαιμαργία καὶ ἡ ματαιοδοξία ἦταν τὰ ἐλαττώματατοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ σκυλιοῦ ποὺ οἱ σπάνιες ἀρετές του εἶχαν προκαλέσει τὸν γενικὸ θαυμασμό.

Γιὰ νᾶμαστε δίκαιοι, πρέπει νὰ παῦμε ὅτι τὰ ἐλαττώματα αὐτὰ τὰ χρωστοῦσε σὲ μεγάλο βαθμὸ στοὺς στρατιῶτες ποὺ τὸν εἶχαν παραχαϊδέψει καὶ κακομάθει σὲ φοβερὸ βαθμό.

Ἦταν τὸ εἴδωλο τῶν γρεναδιέρων καὶ τοὺς ἔσερνε ὅλους ἀπὸ τὴ μύτη· τοὺς ἔκανε ὅ,τι ἤθελε.

Τώρα, ἂν ὁ Μουστάκας ἦταν περισσότερο γενναῖος ἀπὸ λαίμαργος, ἢ περισσότερο λαίμαργος ἀπὸ γενναῖος, αὐτὸ ἦταν ἕνα ζήτημα σπουδαῖο ποὺ ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ πολλὰ μεγάλα στοιχήματα. Μολαταῦτα, ὡς τὸ τέλος, τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἔμεινε ἄλυτο.

Λίγο καιρὸ ὕστερα ἀπ' τὴν ἄφιξη τοῦ Μουστάκα, οἱ γρεναδιέροι ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἰταλία.

Τὸ νὰ δῇ καινούργιους τόπους μὲ τὴν πιθανότητα νὰ λάβῃ μέρος καὶ σ' ἔνδοξες μάχες, αὐτὸ ἦταν τὸ μεγαλύτερο ὄνειρο τοῦ σκύλου μας Καὶ νὰ ποὺ τώρα αὐτὸ τὸ ὄνειρο θᾶβγαινε ἀληθινό.

Τὸ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον εἶχε γι' αὐτὸν τὸ πέρασμα τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου. Εἶχε ἀκουστὰ γιὰ τὰ ὑπέροχα κατορθώματα τῶν ἡρωϊκῶν συναδέλφων του ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ, καὶ γιὰ χάρη τους ἔβαλε κατὰ μέρος τοὺς συνηθισμένους του ἀκατάδεχτους τρόπους, κι' ὄχι μονάχα τοὺς φέρθηκε σὰν ὅμοιος, ἀλλὰ τοὺς ἔδειξε κι' ὅλο τὸ σεβασμὸ ποὺ ἄξιζαν.

Ἐκεῖνοι ἦταν ἥρωες μὲ τὰ ὅλα τους, κι' εἶχαν κιόλας στὸ ἐνεργητικό τους ἕνα πλῆθος σπουδαῖες πράξεις, ἐνῶ αὐτὸς ὁ νεοσύλλεκτος ἦταν ἀκόμη ὑποψήφιος γιὰ τὴ δόξα.

Ὡστόσο, στὸ ταξεῖδι αὐτό, ὁ Μουστάκας ἄρχισε νὰ δείχνῃ στοὺς εὐεργέτες του ὅτι ἦταν ἄξιος νὰ

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΦΑΡΣΑ ΠΟΥ ΓΥΡΙΖΕΙ ΑΣΧΗΜΑ

[Ἱστορία σὲ τρεῖς εἰκόνες χωρὶς λόγια]

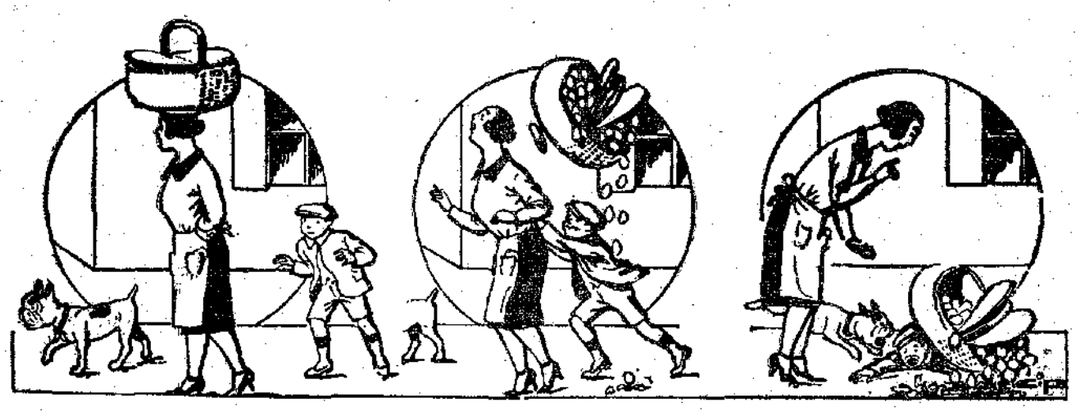

κάνῃ κάτι κι' ὅτι ἦταν πραγματικὰ ἕνα σκυλὶ μὲ στρατιωτικὰ χαρίσματα.

Πάντοτε καλόκεφος, πάντοτε εὔθυμος καὶ στὴν παρέα ὅπως καὶ ἄλλοτε ὅταν τεμπέλιαζε στὴ στρατῶνα, πάντοτε πειθαρχικὸς εἴτε ἦταν γιὰ νὰ περπατήσῃ, εἴτε γιὰ νὰ σταθῇ γιὰ τὸ συσσίτιο, πρόθυμος πάντοτε νὰ διασκεδάσῃ τοὺς στρατιῶτες μὲ τὰ παιγνίδια του, ἦταν ἡ χαρὰ καὶ τὸ ξεκούρασμα τοῦ συντάγματός του καὶ στὶς πιὸ κοπιαστικὲς ἀκόμη ἡμέρες.

Σηκωνόταν πρῶτος μόλις τὸ ταμποῦρλο σήμαινε ἐγερτήριο, ἐπιθεωροῦσε τὰ περίχωρα τοῦ στρατόπεδου καὶ ποτὲ δὲν ἐξεκίνησαν οἱ στρατιῶτες γιὰ πορεία χωρὶς νὰ ἔχῃ πρῶτα βεβαιωθῇ ὁ Μουστάκας πὼς ὅλα γύρω ἦταν ἥσυχα καὶ ἀσφαλῆ.

Στὴν πορεία ὁ Μουστάκας πήγαινε πάντα μπρός, βαδίζοντας κοντὰ στὴ σημαία. Τὴν ἄφηνε ὅμως συχνά, κι' ὅποτε ἀντίκρυζε κανένα φράχτη ἔτρεχε καὶ χωνόταν μέσα καὶ τὸν ἐπιθεωροῦσε ἐξεταστικά, τριγύριζε τὰ σύδεντρα, εἰδοποιοῦσε τοὺς στρατιῶτες γιὰ κάθε τί ποὺ τοῦ φαινόταν ὕποπτο καὶ καταλάβαινε ἀκόμη ὡς καὶ τὸν βουβὸ ρόλο ποὺ ἔπρεπε νὰ παίξῃ στὶς νυκτερινὲς πορεῖες

Ὅταν πέρασαν τὸν Ἅγιο Βερνάρδο] ἔφτασαν πάνω ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρέττα κι' ἐκεῖ τὸ σύνταγμα στρατοπέδευσε. Ὁ Μουστάκας ἐγκαταστάθηκε μὲ ὅλη τὴ βολή του καὶ πῆρε τὶς παλιὲς συνήθειές του τοῦ στρατώνα.

Ἕνα βράδυ λοιπόν, μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραῖες ἐκεῖνες βραδυὲς τῆς Ἰταλίας τὶς ἀστροφώτιστες καὶ μυρωμένες, ὁ Μουστάκας δὲν εἶχε ὄρεξη γιὰ ὕπνο καὶ βγῆκε νὰ κάνῃ ἕνα νυχτερινὸ περίπατο, ὅταν ἔξαφνα στὰ ρουθούνια του ἔφτασαν κάτι μυρουδιὲς ὀποπτες.

— Γιὰ στάσου, ἔκανε, μυρίζοντας δυνατώτερα. Γιὰ στάσου, ἐδῶ μοῦ μυρίζεται ἐχθρὸς μὲ τὰ ὅπλα του. Οἱ Αὐστριακοὶ εἶναι κοντά μας.

Κι' ἀλήθεια, ὁ Αὐτριακὸς στρατὸς βρισκόταν ἀπὸ κάτω τους, κρυμμένος στὴν κοιλάδα τοῦ Μπέλμπο ἐνῷ οἱ Γάλλοι τοὺς ἐνόμιζαν ἀκόμη μακριά.

Μὲ τὸ μικρὸ σκυλλίσιο του μυαλὸ ὁ Μουστάκας κατάλαβε ὅτι αὐτὸ τὸ κρυφτούλι δὲν σήμαινε τίποτε καλό, κι' ἀγριεμμένος, οὐρλιάζοντας σὰ θηρίο, ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῶν δικῶν του.

Οἱ φρουροὶ ποὺ στέκονταν στὶς προφυλακὲς νυσταγμένοι ἀναστατώθηκαν ἀπ' αὐτὲς τὶς φωνὲς καὶ πρόσεξαν νὰ ἰδοῦν τί συμβαίνει. Δὲν ἄργησαν ὅμως ν' ἀντιληφθοῦν ὅτι εἶχαν τὸν Αὐτριακὸ στρατὸ ἀπὸ κάτω τους καὶ φώναξαν εὐθὺς στὰ ὅπλα! Σὲ λίγες στιγμὲς ὅλο τὸ στρατόπεδο βρισκόταν στὸ πόδι, καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν γιὰ νὰ μὴν ἔρθουν σὲ σύγκρουση μὲ τοὺς Γάλλους.

«— Μωρέ, χαρὰ στὴν ἀναίδεια! Ἐμπρός, ξούστ! τράβα 'πό δῶ!» (Σελ. 505, στ. β'.)

Τὸ ἄλλο πρωΐ σ' ὅλο τὸ σύνταγμα δὲ γινόταν λόγος παρὰ γιὰ τὸ Μουστάκα. Οἱ γρεναδιέροι συζητοῦσαν μὲ ποιὸν τρόπο ἔπρεπε νὰ τὸν τιμήσουν γιὰ τὸ κατόρθωμά του. Ἄλλοι πρότειναν νὰ τοῦ στήσουν τὸν ἀδριάντα του καὶ ἄλλοι νὰ τὸν βάλουν σ' ἕνα φορεῖο καὶ νὰ τὸν περιφέρουν θριαμβευτικὰ γύρω σ' ὅλο τὸ στρατόπεδο.

—Μπά, ἔκανε ὁ Μουστάκας κολακευμένος μὰ ἀνήσυχος κάπως, ὅλες τοῦτες οἱ τιμὲς ποὺ λένε νὰ μοῦ κάνουν δὲ μ' ἐνθουσιάζουν καὶ τόσο. Φοβᾶμαι ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ θὰ μὲ στήσουν μὴ φάω κιμμιὰ τούμπα καὶ τότε ἀντίο μεγαλεῖα;

Στὸ τέλος εὐτυχῶς κατέληξαν σὲ μιὰ ἀπόφαση πολὺ πιὸ πεζὴ μὰ καὶ πολὺ πιὸ εὐχάριστη γιὰ τὸν ἡρωϊκὸ σκύλο. Ἀποφάσισαν νὰ τοῦ δίνουν μια μερίδα φαΐ παραπάνω, μιὰ μερίδα μὲ μπόλικα ψαχνὰ καὶ σάλτσες ποὺ ὁ γενναῖος Μουστάκας θὰ τὴν ἐκτιμοῦσε περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο.

Ὁ συνταγματάρχης τὸν ἀνέφερε στὴν ἡμερησία διαταγή:

«Στρατιώται!

Ὁ σκύλος Μουστάκας, ἐγένετο ἄξιος τοῦ στρατεύματος. Εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς γενναίας καὶ εὐφυοῦς διαγωγῆς του θὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν πίνακα τιμῆς τοῦ συντάγματος καὶ καθ' ἑκάστην θὰ δικαιοῦται καὶ ἡμίσειαν μερίδα συσσιτίου.»

Ἕνα βροντερό: Ζήτω ὁ Μουστάκας! ἀντήχησε ἐμόρφωνο.

Ὁ Μουστάκας δὲν ἤξερε πιὰ πῶς νὰ σταθῇ ἀπ' τὴ χαρά του καὶ ἀπ' τὸ καμάρι του.

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶμαι πολὺ τυχερός, συλλογιζόταν. Νὰ μὲ γράψουν στὸν πίνακα τιμῆς τοῦ συντάγματος, κι' ἑνὸς τέτοιου συντάγματος μάλιστα, τί μεγαλύτερη δόξα θέλω! Νὰ μὲ λογαριάζουν γιὰ μισὸ στρατιώτη, ἀφοῦ θὰ παίρνω μισὴ μερίδα συσσίτιο, χώρια τοὺς μεζέδες καὶ τὶς λιχουδίτσες ποὺ θὰ μοῦ δίνουν τὰ φανταράκια. Ὅ,τι ὠνειρευόμουν, ὅλα τὰ ἔχω. Ζήτω τοῦ συνταγματάρχη μου.

Κι' ὁρκίστηκε πὼς θὰ φαινόταν ἄξιος τῶν ὅσων τοῦ εἶχαν κάνει καὶ πὼς θὰ διπλασίαζε τὸ ζῆλο του καὶ τὴν ἀφοσίωσή του.

Ὅταν καμμιὰ φορὰ τοῦ περνοῦσε ἀπ' τὸ μυαλὸ νὰ κάνῃ μιὰ εὐχάριστη ἔκπληξη στοὺς φίλους του τοὺς στριατιῶτες, ἔβγαινε κυνήγι πρωΐ-πρωΐ καὶ φανερωνόταν κουβαλώντας στὸ μάγειρα χῆνες, κοτόπουλα, γαλοπούλες, ἀκόμη καὶ λαγούς!

Ἐννοεῖται πὼς οἱ γρεναδιέροι ἐκτιμοῦσαν τὰ πεσκέσια του μὲ τὸ παραπάνω.

Ἀκόμη ἐκτελοῦσε μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια καὶ κάθε παραγγελία ποὺ θὰ τοῦ ἔδιναν νὰ κάνῃ. Μετέφερε γράμματα χωρὶς νὰ λαθευτῇ ποτέ του στὴ διεύθυνση, καὶ μάλιστα ἦταν ἐνθουσιασμένος ὅποτε ἔκανε τὸν ταχυδρόμο γιατὶ γνώριζε πὼς ὕστερα ἀπὸ κάθε δρόμο τὸν περίμενε γιὰ ἀνταμοιβὴ ἕνα κομμάτι ζάχαρη.

***

Ἕνα πρωΐ ὁ Μουστάκας εἶχε ἀ-

κολουθήσει σιμφωνα μὲ τὴ συνήθειά τοῦ τὸ λόχο του σὲ μιὰ ἀψιμαχία. Οἱ στρατιῶτες γύριζαν στὸ στρατόπεδο νικητές; μὰ ὁ ἀλανιάρης σκύλος μας δὲ εἰχε διαθεση νὰ γυρίση τόσο γρήγορα. Ξέρουμε ἀλλωστε πὼς εἶχε μιὰ μικρὴ ἀδυναμία νὰ περιδιαβάζη μὲς στὰ κτήματα καὶ στὶς χωριάτικες αὐλές, καὶ διασκέδαζε ὑπερβολικὰ τρομάζοντας καὶ κυνηγώντας τὶς κότες καὶ τὰ γουρούνια, ἀκόμη καὶ τὶς ἀγελάδες καὶ τὰ πρόβατα ποὺ ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ξετρελλαμένα ἀπὸ τὸ φόβο τους.

Ὡστόσο ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν εἶχε τύχη καὶ δὲ συνάντησε στὸ δρόμο του παρὰ μερικὰ σπουργίτια, ποὺ φτερούγιζαν τσιρίζοντας μόλις περνοῦσε ἀπὸ κοντά τους, ἢ τίποτε ψωραλέους γάτους — τοὺς θανάσιμους ἐχθρούς του, ποὺ σκαρφάλωναν στὰ δέντρα.

(Ἀκολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

ΑΘΗΝΑΪ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΖΑΪΡΑ ΚΙ' Η ΦΩΤΕΙΝΗ

Ἀγαπητοί μου,

Ἀγτὸ τὸ καλοκαίρι πήγαινα πολὺ συχνὰ στὸ Θέατρο Ἀλίκης—ἕνα νεόχτιστο, κομψὸ καὶ χαρούμενο θερινὸ θεατράκι, στὴν ὁδὸν Ἰουλιανοῦ, ἀνάμεσα Πατησίων καὶ Γ' Σεπτεμβρίου. Πήγαινα, ποὺ λέτε, πότε βράδυ νὰ ἰδῶ τὴν παράσταση, πότε μέρα νὰ παρακολουθήσω τὴ δοκιμή. Κι' αὐτὸ ἐξαιτίας ποὺ ἔδωσα ἐκεῖ δυὸ ἔργα μου φέτος, τὸ «Νὰ ξαναπάρῃς τὴ γυναίκα σου» ποὺ παίχτηκε τρεῖς ἑβδομάδες, καὶ τὴ νέα «Φωτεινὴ Σάντρου» ποὺ παίζεται ἀκόμα. Γνωρίστηκα λοιπὸν μὲ ὅλους ποὺ εἶχαν ἐκεῖ ἐργασία, ἠθοποιούς συγγραφεῖς, μεταφραστές, ἀντιγραφεῖς, ὑποβολεῖς, σκηνογράφους, μηχανικούς, ἠλεκτρολόγους, ταμίες, λογιστές, διαφημιστές, ταξιθέτες, ὑπηρέτες. Κόσμος ὁλόκληρος, βλέπετε, ἐργάζεται σ' ἕνα θέατρο νύχτα-μέρα, γιὰ νὰ πηγαίνεται σεῖς μὲ τὴν ἡσυχία σας, νὰ παρακολουθῆτε ἀπὸ ἕνα κάθισμα τῆς πλατείας τὴν παράσταση καὶ νὰ διασκεδάζετε,—ἀπὸ τὸ συγγραφέα ποὺ θὰ γράψῃ τὸ ἔργο, κι' ἀπὸ τὸν ἠθοποιὸ ποὺ θὰ τὸ μάθῃ, ὡς τὸν τελευταῖο ἐργάτη τῆς σκηνῆς ποὺ θὰ τοποθετήσῃ τὰ σκηνικά.

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἦταν καὶ τρία ζῶα (λείπουν ποτὲ τὰ ζῶα ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ εἶναι ἄνθρωποι;) ἕνας σκύλος, ἀλήτης, ποὺ βρῆκε ἄσυλο καὶ ἀσίχτο στὸ νιόχτιστο θέατρο, καὶ δυὸ γατάκια. Ὁ σκύλος μπῆκε μιὰ μέρα ἀπὸ περιέργεια («καλέ, τί κάνουν ἐδῶ;» θὰ εἶπε) εἶδε; τοῦ ἄρεσε; ἔμεινε καὶ νομίζω πὼς μένει ἀκόμα. Τὰ γατάκια τὰ κουβάλησαν ζωοφίλοι ἠθοποιοί. Ἀλλὰ χάθηκαν καὶ τὰ δυό. Γιατ' ἦταν τόσο χαριτωμένα κι' εἶχαν ἡμερέψει τόσο μέσα σὲ πενήντα ἀνθρώπους ποὺ τ' ἀγαποῦσαν καὶ τὰ κανάκευαν ὅλοι, ὥστε... ἄλλοι ζωοφίλοι τἄκλεψαν.

Τὸ πρῶτο ἦταν σταχτόμαυρο, καὶ μὲ τὸ μακρουλό του πρόσωπο καὶ τὰ μακριά του αὐτιὰ θύμιζε λαγό. Μὰ εἶχε κάτι ματάκια, τρέλλα! Ἤρθε, ἀβάφτιστο ἀκόμα, τὸν κιρὸ ποὺ κάναμε δοκιμὲς στὸ «Νὰ ξαναπάρῃς τὴ γυναίκα σου». Κι' ἐπειδὴ ἦταν γατούλα, οἱ ἠθοποιοὶ τὸ ἔβγαλαν Ζαΐρα, μὲ τ' ὄνομα μιᾶς ἀπὸ τὶς ἡρωΐδες τῆς κωμωδίας. Κυκλοφοροῦσε σ' ὅλο τὸ θέατρο σὰ νοικοκυρά, δεχόταν ἀπὸ τὸν καθένα χάδια καὶ λιχουδιές —ἐγὼ π. χ.: ἔπαιρνα σοῦζο ἀπὸ τὸ καφενεῖο χωρὶς νὰ μ' ἀρέσῃ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δίνω τὸ σαλαμάκι στὴ Ζαΐρα — κι' ἕνα μόνο κακὸ εἶχε, ποὺ ἔβγαινε στὴ σκηνὴ καὶ σὲ ὥρα παράστασης. Ἐννοεῖται πὼς τὴ χαλοῦσε, γιατὶ οἱ θεατές, ἀντὶ νὰ προσέχουν στὸ ἔργο, πρόσεχαν περισσότερο στὴ γατούλα ποὺ ἔτρεχε δῶ κι' ἐκεῖ κυνηγώντας βραδυνὲς πεταλοῦδες — ἄφθονες πάντα γύρω στὰ ἠλεκτρικὰ τῆς σκηνῆς — κι' οἱ ἠθοποιοὶ στενοχωριόνταν καὶ θύμωναν. Σὲ μιὰ παράσταση, ὁ Μυράτ, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφευγε ἀπ' τὸ γραφεῖο του ὁ Μουσούρης, σήκωσε τὴ Ζαΐρα ἀπὸ χάμω, τοῦ τὴν ἔδωσε καὶ τοῦ εἶπε: «Πάρε κι' αὐτὸ τῶραῖο γατάκι!» Φαντασθῆτε τὰ γέλια τῶν θεατῶν. Σ' ἄλλη παράσταση ὁ Μουσούρης τὴν ἅρπαξε θυμωμένος καὶ τὴν πέταξε ἔξω τόσο δυνατά, ποὺ φοβήθηκα μὴν τὴν σκότωσε.

Ἀλλὰ οἱ γάτες εἶν' ἐφτάψυχες κι' ἡ Ζαΐρα ἐξακολούθησε τὴ δουλειά της. Εἶχε δοθεῖ αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ τὴν κλείνουν τὸ βράδυ σ' ἕνα καμαρίνι, μὰ πάντα οἱ ὑπηρέτες τὸ ξεχνοῦσαν, καὶ πάντα ἡ Ζαΐρα ἔβρισκε τρόπο νὰ ξεφύγῃ τὴ φυλακή. Συχνὰ ἀπὸ τὴ σκηνὴ πηδοῦσε κάτω στὴν πλατεῖα. Ἕνα βράδυ μὲ ἀνακάλυψε στὰ πρῶτα καθίσματα — φίλος της, βλέπετε, — καί, ἐνῶ ἤμουν προσηλωμένος στὴν παράσταση, τὴν αἰσθάνθηκα ἄξαφνα στὰ γόνατά μου. «Α! καλῶς τη!» Τὴν κράτησα, τὴ χαΐδευα, ἀλλὰ σὲ λίγο ἦρθε ὁ ὑπηρέτης νὰ μοῦ τὴν πάρῃ. «Ἂς τη' τοῦ λέω, ἐδῶ' δὲν κάνει τίποτα.» Σκύβει στ' αὐτὶ καὶ μοῦ ψιθυρίζει: «Ὅλοι τὴν κοιτάζουν... μὴ μᾶς τὴν κλέψῃ κανένας.» Ἔρριξα γύρω μου μιὰ ματιά. Ἀλήθεια, ὅλοι κοίταζαν τὴ γατούλα. «Πάρ' τη!» τοῦ λέω. Καὶ τὴν πῆρε νὰ τὴν κρύψῃ ἀπ' τὰ βλέμματα ποὺ τὴν ποθοῦσαν...

Ἀλλὰ δὲν τὴ γλυτώσαμε. Μιὰ μέρα φώναξα τὴ Ζαΐρα νὰ τῆς δώσω τὸ σαλαμάκι, ἀλλὰ Ζαΐρα πουθενά! Μόνο λυπημένα πρόσωπα γύρω μου. Μὰ τί συμβαίνει; «Δὲν τὸ ξέρετε, μοῦ λέει ἡ Ἀλίκη σχεδὸν κλαίγοντας· χάθηκε! μᾶς τὴν ἔκλεψαν!». Ἄ, τί κρίμα! Μᾶς πῶς; κατέβηκε στὴν πλατεῖα; βγῆκε στὸ δρόμο; ἢ τὴν πῆρε κανένας ἀπὸ τὰ παρασκήνια; Μυστήριο! Κι' εἴμαστε ἀπαρηγόρητοι. Ἀλλὰ ἕνα πρωΐ, πηγαίνοντας στὸ θέατρο γιὰ τὴ δοκιμὴ τῆς «Φωτεινῆς Σάντρη», βλέπω ἕνα ἄλλο γατάκι, λίγο πιὸ μικρό, λίγο πιὸ σκοῦρο, ἀλλὰ τὸ ἴδιο ὄμορφο καὶ ζωηρό, ποὺ περπατοῦσε πηδηχτὰ σ' ὅλη τὴ σκηνή. «Ἄ! τ' εἶν' αὐτό! — Ὁ διάδοχος, μοῦ λένε, ἢ μᾶλλον ἡ διαδόχισσα τῆς Ζαΐρας! — Γατούλα; — Ναί! — Καὶ ποῦ τὴ βρήκατε; — Εἶναι Κηφισιώτισσα. Τὴ βρήκαμε ἀδέσποτη καὶ τὴν περιμαζέψαμε χτὲς βράδυ ποὺ πήγαμε γιὰ παράσταση στὴν Κηφισιά. — Ὡραῖα! ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε, ζήτω ὁ βασιλεύς! Καὶ μὲ τί ὄνομα θὰ βασιλεύσῃ στὸ Θέατρο Ἀλίκης; — Ἀβάφτιστον ἀκόμα. — Αὐτὴ λοιπὸν θὰ τὴ βγάλουμε «Φωτεινή!» λέει ἡ Ἀλίκη. Ἡ γατούλα ἦταν πιὰ βαφτισμένη.

Καὶ ξανάρχισε μὲ τὴ Φωτεινὴ ἡ ἴδια ἱστορία τῆς Ζαΐρας. Ἀγάπες, χάδια, παιχνίδια, λιχουδιές, τρομάρες μὴ χαθῇ, καὶ καθεξῆς. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς ἡ ἱστορία αὐτὴ βάσταξε λιγώτερο: Ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς-τέσσερις ἡμέρες, ἔγινε ἄφαντη κι' ἡ Φωτεινή. Τὸ μεσημέρι ἐκεῖνο, ὁ ὑπηρέτης τῆς εἶχε ἀγοράσει μαρίδες καί, ἐπειδὴ ἦταν πολλὲς καὶ θὰ στομάχιαζε, τῆς φύλαξε τὶς μισὲς γιὰ τὰ βράδυ. Ἔ, ὡς τὸ βράδυ, Φωτεινὴ δὲν ὑπῆρχε κι' οἱ μαρίδες πετάχτηκαν. Τί θλιβερὴ κι' αὐτὴ ἡ λεπτομέρεια! Γι' αὐτὸ ἡ Ἀλίκη εἶπε! «Ἄ. δὲν ξαναθέλω γάτα στὸ θέατρο!» Ἀλλὰ δὲ βαρυέστε! Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος πὼς ἂν ξανατύχῃ κι' ἄλλο γατάκι, θὰ τὸ κρατήσει. Καὶ θὰ τύχῃ στὸ θέατρο ὡς που... νὰ τῆς τὸ κλέψουν. Λείπουν ποτὲ τὰ ζῶα ἀπὸ κεῖ ποὺ εἶναι ἄνθρωποι;..

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΑΡΘΡΟ

(Καθὼς σᾶς εἶπα στὸ προηγούμενο φυλλάδιο, ἕνα παλιὸ Διαπλασόπουλο, ὁ κ. Ἀντ. Ἰωάννος, δημοσίευσε στὸν «Ἑσπερινὸν» τῆς Ἀλεξάνδρειας ἕνα ἄρθρο, ὅπου ἐξαίρει τὸ Διαπλασιανὸ ἔργο τοῦ κ. Ν. Παπαδοπούλου καὶ τοῦ Γρ. Ξενοπούλου. Τὸ ἄρθρο αὐτὸ εἶναι τόσο ὡραῖο, ὥστε ἔκρινα ὅτι πρέπει νὰ τὸ διαβάσετε ὅλοι. Γι' αὐτὸ τὰ ἀναδημοσιεύω παρακάτω ὁλόκληρο. — Σ. τ. Δ.)

Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ἀναγνωστικὸ κοινό, ποὺ θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἀρνητικά, ὅταν τὸν ρωτήσετε ἂν ἔχει διαβάσει Ξενόπουλο. Ὁ κορυφαῖος αὐτὸς Ἕλληνας δραματικὸς συγγραφέας καὶ μυθιστοριογράφος, εἶναι σὲ ὅλους γνωστός, τόσο στὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου ὅσο καὶ στὸ φοιτητή, τὸν γυμνασιόπαιδα ἢ τὸ μισομορφωμένο κορίτσι τοῦ γραφείου. Πόσοι ὅμως ἀπὸ τοὺς θαυμαστὲς καὶ τὶς θαυμάστριές του, ποὺ γοητεύθηκαν, συγκινήθηκαν, δάκρυσαν ἴσως, διαβάζοντας τὰ βιβλία του, γνωρίζουν τὸν παιδαγωγὸ Ξενόπουλο, τὸν Ξενόπουλο τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων»;

Αὐτὰ σκεπτόμουν, ἐνῶ ἀνέβαινα τὰ ξύλινα σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ του κι' ἀντίκρυζα, στὸ πρῶτο πάτωμα, μιὰν ἐπιγραφή, ποὺ ἔλεγε πὼς ἐκεῖ ἦταν τὰ γραφεῖα τῆς «Διαπλάσεως». Πόσες ἀναμνήσεις τῶν ξένοιαστων παιδικῶν μου χρόνων δὲ μοῦφερε στὴ θύμηση ἡ μετάλλινη ἐκείνη πινακίδα! Προτοῦ μπῶ στὴν εἴσοδο, στάθηκα λίγο καί, συγκινημένος, ἀναλογίσθηκα περασμένες ἐποχές, εἰκόνες τῆς παιδιάτικης ζωῆς μου, ποὺ τόσο συνυφασμένες εἶναι μὲ τὸ περιοδικὸ αὐτό. Κι' εἶδα τὸν ἑαυτό μου μικρὸ παιδὶ νὰ φυλάῃ κουφὰ ἀπ' ὅλους τὶς οἰκονομίες του γιὰ νὰ γοραφτῇ συνδρομητής. Τὸν εἶδα μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι, πάνω σ' ἕναν παλιὸ τόμο, τὰ χειμωνιάτικα βροχερὰ δειλινά, νὰ ζῇ μὲ τὴ φαντασία τὶς παράδοξες περιπέτειες τῶν ἡρώων τοῦ Ἰουλίου Βέρν, κι' ἄλλοτε, μ' ἀδημονία νὰ προσμένῃ τὸν διανομέα ποὺ θὰ τοῦφερνε τὸ ἀγαπητὸ δπλωμένο φυλλάδιο.

Ὅταν, σὲ λίγο, ἔσφιξα τὸ χέρι τοῦ κ. Νικ. Π. Παπαδοπούλου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἱδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τοῦμοναδικοῦ αὐτοῦ παιδικοῦ περιοδικοῦ, αἰσθάνθηκα, ἀτενίζοντας τὸ φωτεινό του χαμόγελο καὶ τὴν ἔξυπνη, γέρικη μορφή του, κάτι σὰ δέος καὶ σεβασμὸ νὰ μοῦ γεμίζῃ τὴν ψυχή. Μπροστά μου στεκόταν ἕνας θαλερὸς ἀσπρομάλλης γέρος ποὺ, πενήντατέσσερα ὁλάκερα χρόνια, ἀγωνίστηκε κι' ἀγωνίζεται πλάθοντας χαρακτῆρες, μορφώνοντας καὶ διαπαιδαγωγώντας, μὲ τὸν τερπνότερο τρόπο, τρεῖς ὧς τώρα γενεὰς Ἑλλήνων. Ὅσοι γνωρίζουν πόσο δύσκολο πρᾶγμα εἶναι ἡ τακτική, συνεχὴς ἔκδοση στὴν Ἑλλάδα ἑνὸς ἐντύπου, μποροῦν νὰ σχηματίσουν μιὰ μικρὴ ἰδέα γιὰ τὴν ψυχικὴ δύναμη αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἀπο τὸ 1879 ἀφιέρωσε τὴ ζωή του στὸ ἐπίμοχθο ἔργο του. Ἀλλ' ὁ ἄθλος αὐτὸς κατορθώθηκε μονάχα ἐπειδὴ ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐπίστευε. Ἡ πίστη του, γιὰ τὸ σκοπὸ ποὺ εἶχε χαράξει στὴ ζωή του, ἦταν σταθερὴ κι' ἀκλόνητη. Ἔτσι, παλεύοντας μὲ ὅλες σὶς δυσχέρειες, ποὺ τοῦ παρουσιάζονταν — τὸν καιρὸ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἡ «Διάπλασις», μολονότι τυπωνόταν σὲ στρατσόχαρτο καὶ σ' ἑνάμισυ μόνο φυλλαράκι, ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐκδίδεται — κατόρθωσε νὰ μὴ σταματήσῃ οὔτε στιγμὴ τὴν παιδαγωγική της δράση.

Ὁ κυριώτερος, ὅμως, συνεργάτης κι' ἐμψυχωτής του στο κολοσσαῖο, θὰ ἔλεγα, αὐτὸ ἔργο, στάθηκε ὁ κ. Γρηγ. Ξενόπουλος, ποὺ μὲ τὶς ἐκλεκτὲς μεταφράσεις του, τὰ διηγήματα καὶ λοιπὰ δημοσιεύματά του, προμήθευσε στὰ παιδιὰ καὶ στοὺς νέους τὴν πιὸ διαλεκτὴ πνευματικὴ τροφή. Ἀρχισυντάκτης τῆς «Διαπλάσεως» ἀπὸ τὸ 1894, ἐδημοσίευσε σ' αὐτὴν καὶ δυὸ πρωτότυπα μυθιστορήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἕνα «Ἡ ἀδελφούλα μου», εἶναι ἕνα πραγματικὸ ἀριστουργημανάκι. Ἀλλὰ τὴ βάση τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου τοῦ κ. Ξενοπούλου ἀπετέλεσαν οἱ περίφημες Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές του, εἴδος χρονογραφημάτων, τὶς ὁποῖες δημοσιεύει μὲ τὸ ψευδώνυμο ΦΑΙΔΩΝ, καὶ ποὺ διαβάζονται, μὲ τὴν ἴδια ἀπόλαυση, ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους. Σ' αὐτὲς παρελαύνουν τὰ πιὸ διαφορετικὰ θέματα μὲ τόση μαεστρία καὶ φραστικὴ ὁμορφιά, ὥστε, κυριολεκτικά, γοητεύουν τὸν ἀναγνώστη. Ἀνάμεσά τους δὲν ξέρει κανεὶς ποιὰν νὰ ξεχωρίσῃ καὶ νὰ διαλέξῃ. Ἱστορία, λογοτεχνία, ποίηση, φιλοσοφία, κοινωνιολογία, ποιητικὲς περιγραφές, βιογραφίες, σκηνὲς τοῦ δρόμου καὶ τῆς ζωῆς, ὅλ' αὐτὰ πραγματεύονται μὲ ἀληθινὴ τέχνη καὶ στὸ συνηθισμένο μοναδικὸ τοῦ κ. Ξενοπούλου ὕφος. Γι' αὐτὸ εἶμαι τῆς γνώμης, πὼς ἂν ἐκδίδόντανε μερικὲς ἀπὸ τὶς Ἀθηναϊκὲς αὐτὲς Ἐπιστολὲς σὲ ξεχωριστοὺς τόμους, θ' ἀποτελοῦσαν θαυμάσια σχολικὰ ἀναγνώσματα, τόσο στὴν καθαρεύουσα — γιατὶ σ' αὐτὴν τὴ γλῶσσα εἶναι γραμμένες οἱ παλιὲς—ὅσο καὶ στὴ δημοτική, ποὺ τόσο ὡραῖα τὴ γράφει.

Ἡ εὐγένεια τοῦ συγγραφέα τῆς «Στέλλας Βιολάντη» σκλαβώνει τὸν συνομιλητή του. Δυστυχῶς δὲν μπόρεσα νὰ τὸν δῶ παρὰ λίγα μόνο λεπτά. Καθισμένος μπρὸς στὸ μικρό του γραφεῖο, μ' ἄκουε μὲ μιὰ συμπαθητικιὰ ἁπλότητα, ποὺ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῶν ἀληθινὰ μεγάλων.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ κοίταξα τὸ γραφειάκι του, τὰ ἔπιπλα καὶ τὶς ἑταζέρες μὲ τὰ βιβλία, ὅλα τ' ἄψυχα ἐκεῖνα πράγματα ποὺ, χρόνια τώρα, παραστέκουν, μάρτυρες βουβοί, στὴν ἱεροτελεστία τῆς παραγωγικῆς του ἐργασίας. Καὶ τότε, τὰ ἀπέριττα ἐκεῖνα πράγματα, ἔτσι καθῶς ἔμνησκαν γύρω ἀπὸ τὸν ἀκούραστον ἐκεῖνον τεχνίτη τοῦ λόγου, μοῦ φάνηκαν πιὸ συμπαθητικά, σὰν περιντυμένα μὲ μιὰν ἄχνα αἴγλης.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΙΝΝΙΝΟΣ

ΣΕΑΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΟΡΦΑΝΟΥΛΙ

Γεννήθηκες τ' Αὐγούστου μιὰν αὐγή,
Ξανθό μου ἀγγελουδάκι, γαλανό:
Οἱ ἄγγελοι σὲ φέρανε στὴ γῆ
Σὰν ὀβύναν τ' ἄστρ' ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Μεγάλωνες, λουλούδι χαρωπό,
Μὲ τῆς μαννούλας τὰ γλυκὰ φιλιά,
Τὰ λόγια της ἐμοιάζαν μὲ σκοπό,
Μ' ὁλόθερμη φωλίτσα ἡ ἀγκαλιά.

Μ' ἀλίμονο, ἡ μοῖρα σου ἡ σκληρὴ
Σοῦ πῆρε τὴ μαννούλα, μιὰ βραδυά,
Σ' ἄφησε στὴν ὀρφάνια τὴν πικρή,
Φαρμάκι γιὰ τὴ δόλια σου καρδιά.

Κι' ἐσύ, μ' ἕνα χαμόγελο γλυκό,
Μικρούλι, παίζεις μ' ὅσους ἀγαπᾶς.
Κι' ὅμως... γιατ' εἶσαι μελαγχολικό;
Μὴ θέλεις στὴ μαννούλα σου νὰ πᾶς;

Ἀγράμπελη

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΡΑΒΙΟΥ

Βρισκόταν ἐκεῖ γιὰ πάντα ὁ «Ἅγιος Νικόλαος», μόνος κι' ἔρημος μὲ μόνη συντροφιὰ τὴ θάλασσα. ποὺ τὰ κύματά της ἔρχονταν κι' ἔβρεχαν τὴν ἄκρη τῆς καρίνας του, καὶ τὰ νυχτοπούλια ποὺ φώλιαζαν στὸ ἔρημο κατάστρωμά του. Παράξενη ἡ ἱστορία του.

Ἦταν κάποτε δυὸ ἀδέλφια, τὰ πιὸ ἀγαπημένα τοῦ νησιοῦ. Μιὰ μέρα ἀποφάσισαν νὰ κάνουν μιὰ ἐπιχείρηση, βάλανε μαζὶ τὰ χρήματα τους καὶ τὰ δώσανε γιὰ νὰ τοὺς φτιάξουν ἕνα ὡραῖο καράβι.

Ὅταν, ὕστερα ἀπὸ κάμποσο καιρό, ἔτοιμο πιά, ἀποφάσισαν νὰ τὸ ρίξουν γιὰ πρώτη φορὰ στὴ θάλασσα, ὅλο τὸ νησὶ κατέβηκε στὴν ἀκρογιαλιὰ γιὰ νὰ τὸ θαυμάσῃ.

Μὰ τοῦ ἄξιζε! Ἦταν ἕνα θαυμάσιο καράβι, ὡραῖα φτιασμένο καὶ βαμμένο. Τὸ μέρος ποὺ ἔμενε ἔξω ἀπ' τὴ θάλασσα, ἦταν γαλάζιο σὰν κι' αὐτὴ ὅταν εἶχε γαλήνη· καὶ τ' ἄλλο καφετί. Τὰ κατάρτια του, ψηλὰ-ψηλά, καμάρωναν καθὼς κουνιόνταν μόλις ἀπὸ μερικὰ ἐλαφρὰ κυματάκια. Στὴν πρύμη του φάνταζε γραμμένο μὲ μαῦρα μεγάλα γράμματα τὸ ὄνομα «Ἅγιος Νικόλαος». Ἔμοιαζε ὅλο μαζὺ σὰ νυφούλα ποὺ γιὰ πέπλα εἶχε τὰ κάτασπρα πανιά.

Γνώρισε ὁ «Ἅγιος Νικόλαος» κείνη τὴν ἐποχὴ τὶς πιὸ ὡραῖες μέρες τῆς ζωῆς του. Ἔκανε πέντε-ἕξη ταξίδια κουβαλώντας στάρι ἢ ἀλεύρι. Μὰ μιὰ μέρα, ἐνῶ τὸδεναν, στὸ γυρισμὸ ἀπὸ ἕνα ταξίδι, στὴν ἀμμουδιά, τσακώθηκαν τὰ δυὸ ἀδέλφια γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή τους, μὲ αἰτία τὰ στάρια. Ἦταν πρώτη, μὰ ὄχι καὶ τελευταία φορά· μιὰ ποὺ κάνανε τὴν ἀρχή, τσακώνονταν κάθε μέρα, ὡς ποὺ χωρίστηκαν.

Χωρισμένοι καθὼς ἦταν, δὲ σκέφτηκαν πὼς μποροῦσε ἔστω κι' ὁ ἕνας νὰ ταξιδέψῃ τὸν «Ἅγιο Νικόλαο», ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ζημιώσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, δὲ θέλησαν κἂν νὰ τὸν πουλήσουν.

Κι' ἔμενε ἐκεῖ δεμένος στὴν ἀκροθαλασσιά, ὁ μισὸς μέσα στὸ νερὸ κι' ὁ ἄλλος μισὸς στὴν ἀμμουδιά!

Περίμενε, περίμενε, ἀλλὰ κανένας δὲν ἔρχόταν νὰ τραβήξῃ τὴ μοναξιά του. Ὁ κόσμος ὅλος τὸ φοβόταν, ἐπειδὴ ἔλεγαν πὼς αὐτὸ τὸ καράβι, ἂν κι' ἕνα ἄψυχο πράμμα, εἶχε κάνει τ' ἀδέλφια νὰ τσακωθοῦν! Κανεὶς δὲν εἶχε βάλει χέρι ἐπάνω του, δὲν τοῦ εἶχαν κλέψει οὔτ' ἕνα κομμάτι ξύλο. Τὸ θεωροῦσαν γρουσούζικο!

Καὶ περίμενε. Εἶχαν πιὰ ξεβάψει τὰ χρώματά του κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ σαπίζῃ. Μιὰ νύχτα βροχερή, τὰ κατάρτια του, σάπια πιά, ἔγειραν καὶ πέσανε· κομμάτια ξύλα πέφταν ἀπὸ πάνω του;

Κι' ἂν ποτὲ πήγαινε κανεὶς μιὰ νύχτα κοντά του, θ'ἄκουγε τὸ παλιὸ καράβι νὰ τρίζῃ κι' ἔμοιαζε τὸ τρίξιμο αὐτὸ σὰν κλάμα, ἕνα κλάμα ποὺ θρηνοῦσε τὶς λίγες μὰ ὡραῖες μέρες ποὺ ὁ «Ἅγ. Νικόλαος» εἶχε δοξασθεῖ.

Τί διαφορὰ τότε καὶ τώρα! Τότε ὄμορφα βαιμένος, καμαρωτός, ἔκανε τὰ ταξίδια του ἀκούγοντας σὲ κάθε λιμάνι ποὺ ἄραζε, θαυμασμοὺς Τώρα ξεβαμμένος, ἀπαρατημένος, σάπιος σχεδόν, περίμενε τὸ θάνατο!

Ἀγριόπαπια

ΟΤΑΝ ΝΥΧΤΩΝΕΙ...

Ὅταν γύρω μου σιγὰ-σιγὰ τὸ βράδυ πέφτει... ὅταν ἡ μέρα μιὰ σβυέται, παραχωρώντας τὴ θέση της στὸ σκοτάδι, Ἐσένα, καλή μου, ξαναφέρνω πάλι στὴ μνήμη μου. Σὲ φέρνω ἔτσι, σὰν μιὰ ξωτικιὰ ὀπτασία ποὺ ἔρχεται τώρα στὴν ἀπέραντη μοναξιὰ ποὺ μὲ τριγυρίζει, νὰ χύσῃ βάλσαμο στὴν πληγὴ ποὺ ἄνοιξες φεύγοντας...

Καθισμένη πάντα τὸ δειλινό, στὴ συνηθισμένη θέση, κάτω ἀπ' τὰ πανύψηλα δέντρα, ποὺ ἄλλοτε καθόμαστε μαζί, ἀναπολώντας τὰ παλιά, ἀφήνω τὴ σκέψη μου νὰ πάρῃ φτερά, νὰ διασχίσῃ τὸ διάστημα ποὺ μᾶς κρατεῖ ἀνάμεσα νὰ ἰδωθοῦμε, καὶ νἄλθῃ νὰ φτερουγίσῃ δίπλα σου! Εἶμαι βέβαιη, ἀγαπημένη, πῶς καὶ Σύ, αὐτὲς τὶς ὑπέρτατες στιγμές, κουρασμένη ἀπὸ τὸ καινούργιο περιβάλλον, θ' ἀφήνῃς τὴν ἀνάμνησή μου ν' ἀχνοπετᾶ γύρω σου.

Σὲ βλέπω πάντα τὶς ὧρες αὐτές, μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, ἕνα σωστὸ συντρίμμι ἀπ' τὸν πόνο τῆς ψυχικῆς ὀδύνης... καὶ ἀφήνω δάκρυα νὰ τρέξουν, δάκρυα συμπόνιας γιὰ Ἐένα, λὲς καὶ μπορῶ νὰ κάνω τίποτα γιὰ νὰ νικήσω τὸ χωρισμό... Ναί, τὸ χωρισμὸ ποὺ τὰ σβύνει ὅλα... ὅλα... ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ μεγάλα αἰσθήματα!.. Νοιώθω μέσα μου τὰ συντρίμματα τῆς φιλίας μας, νὰ παίρνουν μιὰ ἀπροσδιόριστη μορφὴ καὶ νὰ μὲ βασανίζουν... Πίστεψέ με, νοιώθω πὼς καὶ μέσα μου ἔχει νυχτώσει...

Ἔχω πιὰ μιὰ σκοτεινιασμένη ψυχὴ ποὺ μὲ τίποτα ἄλλο δὲν μοιάζει, παρὰ μόνο μὲ τὴ μέρα, σὰν ἀρχίζει ὅμως κι' αὐτὴ νὰ νυχτώνῃ.

Κι' ὅμως... ὅταν γύρω μου νυχτώνει, ὅταν ἡ μέρα παραχωρεῖ τὴ θέση της στὴ νύχτα, ὅταν τὰ πρῶτα ἀστέρια χλομιασμένα κι' αὐτὰ φαίνονται στὸ στερέωμα, θυμᾶμαι Ἐσένα ποὺ δὲν σὲ βλέπω πιά...

Βάνδα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης διαβάζει τὴν ἐπιστολὴ ἑνὸς φίλου του, ποὺ στὸ τέλος σημειώνει «ὅρα ὀπισθεν»· καὶ σπάει τὸ κεφάλι του νὰ καταλάβῃ... τί ὥρα τοῦ ἔγραφε!

Γολιὰθ

***

Ὁ μπαμπάς, στὸ χωριό, λέει στὸ μικρὸ Τοτὸ νὰ πάῃ νὰ γυρέψῃ τ' αὐτοκίνητο ποὺ θὰ τοὺς πήγαινε στὴν πόλη.

Στὸ μεταξὺ ὁ μ-παμπάς του τὸ βρῆκε καὶ πῆγε μὲ τ' αὐτοκίνητο νὰ πάρῃ τὸν Τοτό. Κι' ὁ Τοτός, μόλις τὸν εἶδε μέσ' στ' αὐτοκίνητο, τοῦ λέει:

— Δὲν τὸ βρῆκα, μπαμπά!

Γαργαντούας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

["Ἴδε «Διάπλασιν» τοῦ 1932, φύλ. 37]

Ὁ Διαγωνισμὸς αὐτός, ποὺ τὸν δοκιμάζω γιὰ πρώτη φορά, δὲν ἀπέδωσε ὅσα περίμενα. Ἔλαβαν μέρος ἀρκετοί, ἀλλὰ οἱ καλὲς ἐκθέσεις εἶναι ἐλάχιστες — μετροῦνται στὰ δάχτυλα. Ὅλες οἱ ἄλλες εἶναι μέτριες ἢ παρακάτω ἀπὸ τὸ μέτριο. Ἂν γράφονταν δηλαδὴ στὸ σχολεῖο, οἱ περισσότερες θὰ ἔπερναν ἕνα σχεδὸν καλῶς. Πολὺ λίγες θὰ ἔπερναν «καλῶς», καὶ μιὰ ἢ δυὸ «λίαν καλῶς». Ἄριστα ἐγὼ τουλάχιστο δὲ θᾶβαζα σὲ καμμιά.

Κι' ὅμως εἶχα ἐλπίσει ὅτι στὸ «εἶδος» αὐτὸ θὰ εἴχατε ἀρκετὴ ἄσκηση κι' ἐξοικείωση ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Καὶ δὲ μπορῶ νὰ πιστέψω ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ σᾶς δὲν γράφετε ἐκεῖ καλὲς ἐκθέσεις. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι σᾶς παρέσυρε ἡ συνήθεια νὰ προσπαθῆτε νὰ κάμετε ἕνα διήγημα, ἕνα λογοτέχνημα, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα διαγωνισμὸ καθαρὰ λογοτεχνικό. Αὐτὸ ἔπαθαν οἱ περισσότεροι, Ἔγραψαν δηλαδὴ ἕνα λογοτεχνικὸ κομμάτι, περιέγραψαν μιὰ ἐντύπωσή τους, μιὰ διάθεση, ἕνα αἴσθημα. Ἐνῶ ἐγὼ εἶχα ζητήσει σκέψεις, ἰδέες, ἐπιχειρήματα. Γιὰ νὰ ἐκθέσῃ κανεὶς ἐπιχειρήματα, πρέπει νὰ ἔχῃ ὕφος μᾶλλον ψυχρὸ καὶ ἀντικειμενικό. Νὰ ἔχῃ παρατηρητικότητα, λογική, νὰ ξέρῃ νὰ διατυπώνῃ τοὺς συλλογισμούς του. Τὰ αἰσθήματα καὶ οἱ διαθέσεις, ὅσο κι' ἂν ἔχουν τὴν ἀξία τους, ἐδῶ πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς ἐπιχειρήματα δευτερεύοντα.

Στὴν πρώτη σειρὰ ἔβαλα, φυσικὰ τὶς ἐκθέσεις ἐκεῖνες, ποὺ συγκεντρώνουν περισσότερη παρατηρητικότητα, ποὺ ἐξαντλοῦν ὅσο εἶναι δυνατὸ τὸ θέμα, ἀπαριθμώντας καὶ ἀναπτύσσοντας τὰ πλεονεκτήματα καθὼς καὶ τὰ μειονεκτήματα τῆς ζωῆς στὸ χωριὸ καὶ τῆς ζωῆς στὴν πόλη. Τέλεια ἔκθεση θὰ ἦταν ἐκείνη, πού, ἀφοῦ ἐκθέσει τὰ ἐπιχειρήματά της ὅλα, θὰ διατυπώσῃ καὶ τὴν προτίμησή της, δικαιολογημένη ὅμως ὅσο εἶναι δυνατὸ μὲ μιὰ σκέψη, μ' ἕνα συλλογισμὸ ποὺ νὰ πείθῃ. Ἡ ἔκθεση τοῦ *Φοιτία*, ποὺ προτιμᾶ τὴ ζωὴ στὴ μεγάλη πόλη «γιὰ νὰ εἶναι μέσα στὴν πνευματικὴ παλαίστρα, ὅπου νικᾶει ὁ ποιος θέλει νὰ ἐργασθῇ, κι' ὁποιος ἔχει δίψα γιὰ μιὰ μεγαλύτερη γνώση, γιὰ μιὰ τέλεια καλοσύνη καὶ ἀγάπη» μοῦ ἔκανε τὴν καλύτερη ἐντύπωση, γιατὶ ἔχει ὕφος κατηγορηματικό, ὕφος ποὺ σὲ πείθει, σχεδὸν σ' ἐνθουσιάζει, καὶ τὰ ἐπιχειρήματά της εἶναι γερὰ κι' ἀκατανίκητα. Ἐπίσης πλούσια σ' ἐπιχειρήματα, γεμάτη πεποίθηση κι' ἐπὶ πλέον θαυμάσια γραμμένη, εἶναι ἡ ἔκθεση τῆς *Παληᾶς Ἀθήνας*, ποὺ προτιμᾶ κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ στὴν πρωτεύουσα. Θὰ ἔπρεπε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ νὰ δώσω τὸ πρῶτο Βραβεῖο. Μὰ ἐπειδὴ κι' οἱ δυὸ ἔχουν τὸ ἐλάττωμα νὰ παραμελοῦν κάπως τὴν ἐξέταση τῆς ζωῆς τοῦ χωριοῦ κι' ἔτσι νὰ μὴ παρουσιάζουν ἀρκετὴ ἰσορροπία παρατηρήσεων, προτιμῶ νὰ δώσω τὸ Α' Βραβεῖο στὴ *Νέλλη*, ποὺ κρίνει πιὸ ἰσορροπημένα, πιὸ ἀντικειμενικὰ καὶ ψύχραιμα, καὶ τέλος καταλήγει σὲ μιὰ συμβιβαστικὴ λύση (νὰ κατοικῇ σ' ἕνα προάστειο τῆς πρωτεύουσας), ποὺ ἀληθινὰ ἱκανοποιεῖ καὶ τὶς δυὸ ἀπόψεις. Τὸ *Μῦρον τῆς Ἀνδρου*, ἡ *Ἐλπίζουσα Ἑλλὰς* καὶ τὸ *Πρωϊνὸ Κελάδημα*, ποὺ πέρνουν τὰ Γ' Βραβεῖα, ξεχωρίζουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, γιατὶ ἔχουν ἀφθονία ἐπιχειρημάτων καὶ σχετικὰ καλὸ γράψιμο. Μὰ κι' οἱ ἀμέσως ἑπόμενοι, ὁ *Βάτραχος 20, τὸ Φύρο τοῦ Λεβάντε*, ἡ *Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ*, ἡ *Ἀγριόγατα*, κλπ. μὲ ἐλάχιστες διαφορές, ἔστειλαν ἀρκετὰ καλὲς ἐκθέσεις.

Στὴ Μικρὴ Τάξη, ὁ *Δευκάτας* ἔστειλε τὴν καλύτερη ἔκθεση. Καλογραμμένη, γεμάτη παρατηρητικότητα καὶ ψυχολογία. Εἶναι λεπτομερής, ἀναλυτικός, ἐπιμένει σὲ κάθε του ἐπιχείρημα Μὰ ἡ συντομία θὰ ἦταν ἕνα τόσο ζηλευτὸ προτέρημα! Κι' ἡ *Ἐλπὶς* ἔχει μιὰ λεπτὴ παρατηρητικότητα καὶ κάνει μιὰ ἀπροσδόκητη διάκριση: γιὰ τὶς γυναῖκες, λέει, προτιμώτερη ἡ ζωὴ τῶν πόλεων, γιὰ τοὺς ἄνδρες ἡ ζωὴ τοῦ χωριοῦ! (Ἀλλὰ πῶς νὰ γίνῃ αὐτό;) Ὁ *Μαρῖνος Βέγας*, ποὺ θὰ ἤθελε νὰ ζῇ ὄχι μόνο σὲ μεγάλη πόλη, ἀλλά, ἂν ἦταν δυνατό, σέ... Ὑπεραθήνα, δὲν ἐκφράζει ὡστόσο μιὰ ἀντικειμενικὴ κρίση. Πολλοὶ ἄλλοι μένουν ἀμφίβολοι, ἐπαμφοτερίζουν καὶ ἀρίνουν τὸ ἐρώτημα ἀναπάντητο. Ἴσως οἱ μικροὶ δὲν ἔχουν ἀκόμη σχηματίσει μιὰ ὥριμη προτίμηση.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικία).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νέλλη* [20Ε]

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Φοιτίας* [20Ε]. *Παληὰ Ἀθήνα* [20Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐλπίζουσα Ἑλλὰς* [15Ε]. *Μῦρον τῆς Ἀνδρου* [15Ε]. *Πρωϊνὸ Κελάδημα* [15Ε].

ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Βάτραχος 20, Φιόρο τοῦ Λεβάντε, Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ, Ἀγριόγατα.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, ἀπὸ [5Ε] εἰς ἕκαστον: Ξεπεσμένος Λόρδος, Πανελλήνιο Ὄνειρο, Κεφαλλονίτης, Θαραλέα Ἑλληνίς, Παρήγορος Ἄγγελος, Ρενέ, Μυρτώ, Μπουμπουίλ, Ἄννα Β. Πλαίσια, Φεμινίστρια, Γιάννης Λέσβιος, Λήμνιος Ἀνθός, Ἔξυπνο Κυπριωτάκι.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ἐτῶν καὶ κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Λευκάτας* [15Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐλπὶς* [10Ε]. *Μαρῖνος Βέγας* [10Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἰώ* [10Ε], *Ἀριελ* [10Ε] *Τέκνον Γ. Πάλλη* [10Ε].

ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: *Σαλωνίτισσα, Φάουστ*, Γ. Ἀραχωβίτης, Βεδουῖνος, Ἀεβεντόπουλο Σαμιωτάκι,

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, ἀπὸ [5Ε] εἰς ἕκαστον: Τοξιδιώτης, Εὐαίσθητη Καρδούλα, Καμέλια, Δημ. Ι. Ματσάγγος.

Οἱ καλύτερες Ἐκθέσεις θὰ δημοσιευθοῦν στὸ ἐρχόμενο.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1933

Ὁ ΑΓΑΠΗΤΟΣ μου συνεργάτης κ. *Κ. Π. Δευκαδίτης* μὲ παρακαλεῖ νὰ διορθώσω ἕνα στίχο ἀπὸ τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο ποίημά του «Οἱ σοφοὶ μύλοι» (φύλλ. 420) ποὺ τυπώθηκε κατὰ λάθος ἔτσι: «Καὶ γιὰ συντρίμια, γιὰ μιὰ βάρκα ἄδεια»· Τὸ δεύτερο «γιὰ» πλεονάζει. Ὁ σωστὸς στίχος εἶναι: «Καὶ γιὰ συντρίμια, μιὰ βάρκα ἄδεια.»

Ἡ παλιά μου φίλη *Λορέττα*, ποὺ ὀνομάζεται *Μαρία Α. Κρυστάλλη* καὶ μένει στὸν Πειραιά, τύπωσε κεῖ ἕνα βιβλιαράκι μὲ τὸν τίτλο «*Ζωυμπούλιοι*», ποὺ περιέχει τὰ πρῶτα της ποιήματα. Εἶναι πολὺ ὡραῖα ὡς πρωτόλεια, καὶ συχνὰ — ὅπως ἡ «Ἀράχνη» — δείχνουν τὴ γεννημένη ποιήτρια. Σᾶς συσταίνω νὰ πάρτε αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι (πουλιέται 20 δραχμὲς στὰ βιβλιοπωλεῖα) καὶ γιὰ νὰ τὸ διαβάσετε βέβαια μ' εὐχαρίστηση, ἀλλὰ καὶ γιὰ νἀχετε τὸ πρῶτο βιβλίο μιᾶς Διαπλασοπούλας ποὺ καὶ ἄλλα ἀργότερα μπορεῖ νὰ ἐκδώσῃ καὶ νὰ γίνῃ μιὰ μέρα πασίγνωστη.

Ὁ κ. *Ἀλέκος Μ. Διδωρίκης*, ὁ νεαρὸς συγγραφέας τῆς «Μεγάλης Στιγμῆς», ποὺ σᾶς ἔγραψε γιὰ τὴν ἐπιτυχία του ὁ κ. Φαΐδων, μοῦ θυμίζει ὅτι ἦταν κι' αὐτὸς Διαπλασόπουλο κι' εἶχε τὸ ψευδώνυμο *Μεφιστοφελῆς*. Ὥστε ἀπὸ τὸν κύκλο μας πάει βγαίνει ἕνας νέος καὶ τόσο καλὸς θεατρικὸς συγγραφέας. Χαρὰ καὶ περηφάνεια.

Ἡ *Παλιὰ Ἀθήνα* μοῦ γράφει «γεμάτη ἐνθουσιασμὸ καὶ συγκίνηση». Εἶχε πάει σὲ μιὰ ἀπογευματινὴ τῆς «Φωτεινῆς Σάντρη» κι' εὐτύχησε νὰ γνωρίσῃ ἐκεῖ καὶ τὸ συγγραφέα, ποὺ τοῦ τὴ σύστησε στὸ πρῶτο διάλειμμα ἡ ξαδέλφη της *Χρυσόνειρο*. Μίλησαν πολλὴν ὥρα κι' ὅλο τὸ θέατρο, λέει, τοὺς κοίταζε. Αὐτὸ συγκίνησε τὴν *Παλιὰ Ἀθήνα* ὅσο καὶ τὸ ἔργο ποὺ ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά, καὶ ποὺ στὴν τελευταία του πράξη «ἂν δὲν τὴν κρατοῦσε μιὰ ἀδικαιολόγητη ντροπή, θἄκλαιγε σὰν παιδί». Ὅσο γιὰ τὴ φίλη της ποὺ ἔμεινε ἀσυγκίνητη, γιατὶ δὲν καταλάβε τὴ Φωτεινή, ὁρισμένως αὐτὴ δὲν καταλαβαίνει ἀπὸ Τέχνη. Ἡ Φωτεινὴ δὲν εἶναι βέβαια ἕνα μοντέρνο κορίτσι. Ἔχει ἄλλες ἰδέες. Ἀλλὰ ὅποιος καταλαβαίνει ἀπὸ Τέχνη, μπαίνει στὴ θέση τοῦ προσώπου τοῦ ἔργου κι' ἐνδιαφέρεται, καὶ συγκινεῖται, ἀδιάφορο ἂν ἔχῃ ἢ ὄχι τὶς ἰδέες του.

Νὰ κι' ἡ *Ρέλια*, ποὺ γύρισε τώρα στὴ Θεσσαλονίκη καὶ διασκεδάζει τόσο πολὺ μὲ τὴν Ἔκθεση, τὴν πολυκοσμία, τὶς φωταψίες τοῦ Στόλου, τὰ πυροτεχνήματα κλπ. Πῆγε καὶ στὸ θέατρο κι' εἶδε τὸν «Ποπολάρο» ἀπὸ τὸ θίασο τοῦ Ἐθνικοῦ. «Μ' ἐνθουσίασε φοβερά, μοῦ γράφει. Τί σκηνοθεσία, τί ὑπόθεση, τί ἐξυπνοι διάλογοι, τί δροσιά! Ἀφθαστος τέλος πάντων ὁ κ. Βενόπουλος. Ἤταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔβλεπα ἔργο του στὸ θέατρο καὶ φανταζόσασι τὴ χαρά μου. Τί καλὰ νὰ βλέπαμε τέτοια ἔργα καθημέρα. Μὰ δυστυχῶς...»

Σ' εὐχαριστῶ, *Ἔλντα*, καὶ γιὰ τὸ νέο ξεσπάθωμα. Ἀφοῦ μοῦ τὴ συσταίνεις ἐσύ, δὲν ἀμφιβάλλω πὼς ἡ νέα μου συνδρομήτρια θἀναδειχθῇ μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες Διαπλασοπούλες. Κι' εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ ποὺ ἐγγράφεται ὄχι μόνο γι' αὐτὴ τὴν τελεαία τριμηνία, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλο τὸ 1934. Ἀλήθεια, στὴν πόλη σας ἔχω τώρα τόσα παιδιά, ὥστε τὸ ξεσπάθωμα κατάντᾶ κάπως δύσκολο. Ἀλλὰ ὄχι κι' ἀδύνατο, ὅταν ἐνεργῇ μιὰ φίλη μου σὰν καὶ σένα.

Νὰ κι' ἄλλο ξεσπάθωμα. Ὁ *Γαργαντούας* ποὺ τὸν εὐχαριστῶ πολύ, μοῦ ἐγγράφει ἕναν καλό του φίλο γιὰ ὅλο αὐτὸ τὸ χρόνο. Τοῦ ἔστειλα τὰ φυλλάδια ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃ γιὰ νὰ τὸν γνωρίσω καὶ καλύτερα. «Ἴμπρεσιονισμός» εἶναι μορφὴ Τέχνης ἢ Λογοτεχνίας ποὺ ἀποβλέπει κυρίως στὴν «ἔκφραση» καὶ μεταχειρίζεται «τὰ ἐκφραστικώτερα μέσα» δὲν εἶναι κάτι ἰδιαίτερο, ξεχωριστό. Κάθε τέχνη, βλέπεις, εἶναι μιὰ "ἔκφραση», καὶ κάθε καλλιτέχνης — ζωγράφος, ποιητής, συγγραφέας — μεταχειρίζεται τὰ πιὸ ἐκφραστικὰ μέσα ποὺ μπορεῖ νὰ διαθέσῃ.

Ἀδύνατο, *Σεπεσμένε Λόρδε*, νὰ σοῦ ἀπαντήσω σὲ τόσα «θέματα». Θὰ περιοριοθῶ λοιπὸν στὸ πρῶτο. "Ἄλλο εἶναι νὰ κρίνῃς ἕνα πρωτότυπο λογοτεχνικὸ κομμάτι, κι' ἀρκετὰ ἐκτενές, γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας, σὲ ξένη γλῶσσα (γαλλική, ἀγγλική, κλπ.) κι' ἄλλο μιὰ μετάφραση ἑνὸς μικροῦ κειμένου, σὰν αὐτὴ ποὺ ζήτησα γιὰ τὸ Πένταθλο. Τὴν κρίση θὰ κάμω μόνη μου, χωρὶς δηλαδὴ τὴ βοήθεια Γάλλου, Ἄγγλου κλπ. ἂν καὶ δὲν εἶναι τόσο δύσκολο, σὲ μιὰ ἀνάγκη, νὰ βρῶ καὶ κανέναν ξένο νὰ μὲ βοηθήσῃ. Δύσκολο θἄταν νὰ τὸν ἔχω πάντα στὴ διάθεσή μου ὅπως θὰ ἔπρεπε, ἀν δεχόμουν κομμάτια σὲ ξένη γλῶσσα γιὰ τὴ Σελίδα.

Χαίρω πολύ, *Δημήτριε Κουνᾶ*, ποὺ θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο, νὰ λαθαίνῃς μέρος καὶ στὴν κίνηση. Κατὰ λάθος θὰ εἶπα τὸ ποίημά σου διήγημα· ἀλλὰ καὶ τεχνικώτερο ἂν ἦταν, πάντα θὰ τὸ ἀπέρριπτα ἀφοῦ δὲν εἶχες ψευδώνυμο. Εἶπα στὸν κ. Φαΐδωνα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, κι' ἴσως κάποτε σᾶς ἐξηγήσῃ, μὲ μιὰ-δυὸ ἐπιστολές του, τί θὰ πῇ κλασσικισμός, ρομαντισμός, ρεαλισμός, συμβολισμὸς κλπ. λέξεις ποὺ τὶς ἀπαντᾶτε συχνὰ ὅταν διαβάζετε γιὰ τέχνη, γιὰ ποίηση, καὶ δὲν ξέρετε τί ἀκριβῶς σημαίνουν.

Μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση ἔκαμα τὴ γνωριμία σου, *Δεδωρικιωτάκι*, ἀπὸ τὸ πρῶτο σου αὐτὸ γράμμα. Φαίνεσαι πολὺ καλὸ παιδί, οὔτε βλέπω νὰ κάνῃς πολλὲς ἀνορθογραφίες. Τὸ βέβαιο εἶναι πὼς, ἀφοῦ ἔμεινες μεταξωστέρος, δὲν θἄσαι πολὺ δυνατὸς στ' ἀρχαῖα ἑλληνικά, καὶ καλὰ κάνεις ποὺ μελετᾶς τώρα μὲ τόσο ζῆλο. Πράττε χωρὶς ἄλλο νὰ περάσῃς στὴν Ε' τάξη, ἀφοῦ εἶσαι 17 χρονῶν Ἄλλοι ξέρεις, στὴν ἡλικία σου, ἔχουν τελειώσει τὸ Γυμνάσιο.

Λυπήθηκα, *Μπουμπουλίνα*, ποὺ δὲν κατάφερες τοὺς γονεῖς σου νὰ πᾶς στὸ Πανεπιστήμιο, γιατὶ ἤξερα τὸ ζῆλο σου γι' ἀνώτερες σπουδές· ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτα, γιατὶ ἐκεῖνοι ξέρουν καλύτερα. Τώρα ἑτοιμάζεσαι γιὰ τὸ Ὠδεῖο καὶ γιὰ τὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία. Καὶ νὰ πάλι ἐξετάσεις καὶ καρδιοχτύπια, — αὐτὰ ποὺ σοῦ ἀρέσουν. Μὰ ἄλλους λόγους, στὴν ἀναβροχιὰ καλὸ καὶ τὸ χαλάζι... Δὲν ξέρω πῶς δὲν σὲ ἀνέφερα στ' ἀποτελέσματα τῶν Ἐξετάσεων, "Ἐν ἀπὸ τὰ δυό: ἢ δὲν θἄστειλες Σημείωση, ἢ θἄστειλες καὶ χάθηκε.

Φυσικό, *Ἀγραφιώτικη Φτέρη*, νὰ πόθησες φέτος τὸ σχολεῖο περισσότερο παρὰ ποτέ, ἀφοῦ εἶναι ἡ τελευταία χρονιά κι' ὕστερα ἀπὸ ἑνέα μῆνες θὰ τὸ χωριστῇς γιὰ πάντα — ναί, τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ σχολεῖο, ὅπου ἔντεκα χρόνια ἔζησες στὴν ἀγκαλιά του «τὴ γλυκειά, τὴν εὐχάριστη, τὴ διασκεδαστική, μὰ καὶ πικροὐτσιακὴ κάποτε ζωή του...» Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ μὲ ρωτᾶς, δὲν ξέρω καλά, γιατὶ δὲν ἐδιάβασα αὐτὰ τὰ ἄρθρα στὸ «Βῆμα»· ὅσο ξέρω ὅμως, ποτὲ ὁ Τολστόϊ δὲν ἔπαυσε νὰ πιστεύῃ στὸ Θεὸ καὶ στὴν ἀθανασία. Οἱ διαφορές του μὲ τὴν ἐκκλησία ἦταν δογματικὲς κι' ἀφορέσθηκε ὄχι ὡς ἄθεος, ἀλλὰ ὡς νεωτεριστὴς κι' ἐπαναστάτης.

Πριγκιπέσσα, αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα. Μπράβο! Ἔτσι καθαρὰ καὶ μαθρα νὰ μοῦ γράφῃς πάντα. Ὅτι ἔχεις λογοτεχνικὴ κλίση καὶ μιὰ μέρα θὰ διακριθῇς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὼρᾶτο σου γράμμα μὲ τὴν περιγραφὴ τοῦ δειλινοῦ στὸ τέλος. Κι' εἶναι πολὺ σωστὴ ἡ παρατήρησή σου, ὅτι τὰ φθινοπωρινὰ δειλινὰ δὲν μοιάζουν μὲ τἀνοιξιάτικα, γιατὶ κυρίως τοὺς λείπει ἐκεῖνο τὸ γλυκὸ ρόδινο χρῶμα ποὺ ἀνακατώνεται μὲ τὸ χρυσό. Χαιρετίσματα στὴ θεία, τὴν παλιά μου *Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα*. Ὦ, καὶ τὴν ἄλλη ποὺ ἔχασες, τὸ *Μενεξεδένιο Μπουκετάκι*, πολὺ καλὰ τὴ θυμοῦμαι...

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγνεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1933. "Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Κοντοεβριθούλης. ἀ. (ΙΦ). Δὸν Κιχώτης, ἀ. (ΣΦ). Δάφνης Στέφανος, ἀ. (ποῖος εἶμαι;). Αἱματοβαμμένη Δόξα, ἀ. (ποῖος εἶμαι;) Χιώτικο Ἀκρογιάλι, ἀ. (ΤΑ). Ἀρσὲν Λουπέν, ἀ. (;). Μαῦρος Ἀετός, ἀ. (ΓΚ). Ρὲξ Μπέλλ, κ. (ΒΑ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Πολυβώτης, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Πλατάνι* (εὔχομαι νὰ τὰ ἑκατοστήσῃς· δὲν ξέρω ἂν θὰ εἰσαχθῇ ἡ ὀρθογραφία τῆς Ἀκαδημίας ἢ ἂν θὰ μείνῃ αὐτὴ ποὺ ἔχουμε· τὰ λόγια νὰ τὰ γράψῃς καλύτερα κάτω ἀπ' τὴ γελοιογραφία') *Μικρομεγαλὴν* (εἶπα στὸν κ. Φαΐδωνα ὅτι μὲ τὶς Ἐπιστολές του φέτος «σημείωσε ρεκόρ», γιατὶ δὲν θυμᾶσαι ἄλλη χρονιὰ ποὺ νὰ πραγματεύθηκε «τόσο πολλὰ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος θέματα») *Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ* (κι' ἐγὼ ἔχω νὰ λάβω πολὺν καιρὸ γράμμα της, ἀλλὰ τὸ φυλλάδιό της τὸ στέλλω ἀκόμα ὁδὸς Φειδίου 3· δὲν πιστεύω νὰ σὲ ξέχασε — εἶναι δυνατὸ ὕστερα ἀπὸ τόση φιλία; — κι' εὔχομαι νὰ μὴν εἶναι ἄρρωστη· σοῦ ἔστειλα ὑπόλοιπο βραβείου σου') *Χρυσαφένια Λύσιν* (τὰ ἔλαβα ὅλα, ἐκφραστῶ· θερμὰ σολληπτήρια γιὰ τὸ θάνατο τοῦ καλοῦ σου θείου· «Μάριος» εἶναι ψευδώνυμο γνωστῆς Ἀθηναίας, πού, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ τὸ μυθιστόρημα, ποὺ δημοσιεύει τώρα στὸ «Ἔθνος», ἔχει γράψει καὶ ἄλλα') *Λιχουδίτσαν* (ὄχι, δὲν ἤμουν θυμωμένη γιατὶ μάντευα πὼς σ' ἐμπόδιζαν τὰ μαθήματα· σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ ἐννέα· ὤ, τί ὡραῖα ποὺ θὰ φαντάζουν στὴ βιβλιοθήκη σου δέκα τόμοι μου κόκκινοι μὲ χρυσὰ γράμματα! εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια σου') *Ἀγγελικὴν Α. Μαυρωνᾶ* (πολύ, πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα· δὲν ἤξερα τόσον καιρὸ πὼς εἶχα μιὰ τόσο καλὴ φίλη! ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψῃς συχνά') *Ἰκάδιρυπς* (αὐτὸ τὸ ποίημα τὸ ἔστειλες ξανά, μὲ τὴν ἰδέα πὼς

εἶχε χαθεῖ· ἀλλὰ στὸ μεταξὺ ἐπιμοσιεύθηκε· ἐγώ, ποὺ τὸ εἶχα ξεχάσει, σοῦ τὸ ἐνέκρινα καὶ γιὰ δεύτερη φορά! σὲ τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει νὰ σημειώνετε στὸ χειρόγραφο, ἀπὸ πάνω: «στέλλεται ἐκ νέου»·) *Ρεζεντὰ* (θὰ μοῦ γράψῃς τοὐλάχιστο τώρα ποὺ γύρισες ἀπ' τὸ βουνό;) *Ἀτθίδα* (ἔστειλα') *Κεφαλλονιτοπούλαν* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *15 Σεπτεμβρίου* θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 266ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. **Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου.**

504 Λεξίγριφος

Σὲ κάποια πρόθεση κοντὰ
Τὸ πρόσωπό σου βάζεις
Κι' ἕνα βιβλίο ἀπ' τὰ Ἱερὰ
Στὴν ἐκκλησιὰ διαβάζεις.

Λευκὴ Καμέλια

505. Συλλαβόγριφος

Τί περίεργο κι' αὐτό!
Νὰ σᾶς κάνουν φαγητὸ
Τρία σύμφωνα μονάχα.
Ἀλλὰ θὰ τὰ βρῆτε τάχα;

Πολυβώτης

506. Μεταγραμματισμὸς

Βγάλε Ντ καὶ βάλε Μτ
Καὶ θὰ κάμῃς στὴ στιγμὴ
Ἀπὸ πόλη, ἢ καὶ βουνό,
Πάλι ἕνα βουνὸ τρανό.

Τρελλαντώνης

507. Ἀναγραμματισμὸς

Πέντε μόνο ἔχει στοιχεῖα
Καὶ παράξενη ἱστορία
Ποὺ ἡ Γραφὴ μᾶς διηγεῖται.
Τώρα, ξξυπνοί μου λύται,
Ἂν τὸν ἀναγραμματίσετε.
Ἀργοναύτη θἀντικρύσετε.

Ταρζὰν

508. Δικτυωτὸν

* * * * * * * =Μυθογράφος
* * * *
* * * * * * * =Νῆσος Εὐρωπαϊκὴ
* * * *
* * * * * * * =Ἀρχαία πόλις
* * * *
* * * * * * * =Ἐργαλεῖον
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

509. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 2 4 5 6 7 =Ἀρχαῖος βασιλεὺς
2 3 3 2 5 =Αἱ Μοῦσαι
3 5 6 7 =Ἱερὸν
4 5 1 5 =Ζῶον
5 1 3 6 7 =Ζῶον . . . τρυφερὸν
6 3 6 1 5 =Τὸ ἔχει κάθε πρᾶγμα
7 2 4 5 7 =Μετεωρολογικὸν

Κερκυραϊκὸ Ἀκρογιάλι

510-514. Μαγικὸς Φθόγγος

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς φθόγγου τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
Ἄρατος, ἔρκος, ἅλσος, ἅπτω, ἐφέτος.

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

515. Ἀκροστιχὶς ἐκ Φωνηεντολίπων

πν - τλς - σρρ - χρ - ρ

Τὰ φωνηεντόλιπα αὐτὰ θὰ συμπληρωθοῦν δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος, ἅπαξ ἢ δίς ἐπαναλαμβανομένου εἰς ἑκάστην λέξιν, τὰ δὲ ἀρχικὰ τῶν σχηματισθησομένων λέξεων θἀποτελοῦν μεγάλην ἑορτήν.

Ἀπόλλων Σ. Ἀντωνίου

516. Φωνηεντόλιπον

δς - ργ!

Γιεύλης Ἄνθης

517. Γρῖφος

νο Π
νο νο Π Π
τ' μ' θ' οὔ.
το νο Π Π
νο Π

Σύλλογος «Οἱ Ἄνεμοι»

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 29

334. Τρίαινα (τρί[α], ἔν[α]). — 335. Νίκαια (νί, καί, α). — 336. Εἰς-ρίς. — 337. Ἀήρ-Ἥρα.—338. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ (Ἕλενος, λίνον, σελίς, τέννις, ἶβις, νόσος, οἶνος).—339. ΚΑΡΤΕΣΙΟΣ-ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ (ΚάΜηλος. ΑπΕλλῆς, ΡωΣσία, ΤιΣσαφέρνης, ΕπΑμεινώνδας, ΣοΛομών, ΤσΙς, ΟἴΝος, ΣτΑυρός).—340 Νηρεύς, Θέτις, Ἑρμῆς, Ἀπόλλων, Ἀθηνᾶ, ἀρχαῖοι θεοί.— 341. *Ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι* (ἀπὸ ρῶ κε, ἔξ εἰς τά, μέ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΓ'—553]

Ἀεβάντα, στὴ γιορτούλα σου τὶς πιὸ ὁλόθερμες εὐχές. Μὲ γνωρίζεις;

Γιούλικα

[ΑΓ' 554]

Ἀγκάθι, *Ζὰν Μυρά*, τετραδιάκια ἔστειλα πρὸ πολλοῦ. Δὲν ἐλάβατε;

Ἀτθὶς

[ΑΓ'—555]

Παιδιά! Περιμένω ὑποστήριξη διαγωνισμοῦ μου. Θέλω ν' ἀλληλογραφήσω μὲ Μεγάλη Τάξη. Στεῖλατε πρῶτοι τετραδιάκια! Δ/σις: (ΑΓ'—499). ***Δανάη***

[ΑΓ'—556]

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους -ες. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες κάτω τῶν 11 ἐτῶν. Δ/σις: Σπ. Μιχ. Εὐλάμπιον, Ἑκάλη-Ἀττικῆς, διά:

Δάφνης Στέφανος

[ΑΓ'—557]

Χλόη, ἔχεις μεγάλο λάθος· ὁ *Καπετὰν Φάντασμα* κι' ἐγὼ δὲν εἴμεθα διόλου μαζὶ μὲ τὴν *Γιόλα* καὶ οὔτε σοῦ χομογελούσαμε· ἄκουσες; ***Νέλσων***

[ΑΓ'—558]

Ὀνειροπλέχτρα, πάντως ὄχι γύρω ἀπὸ τοῦ σπιτιοῦ μου τὰς παρόδους.

Νέλσων

[ΑΓ'—559]

Νὰτ *Πίγκερτων*, ντροπή σου νὰ ἀνακαλύπτῃς ἀνυπεράσπιστα κορίτσια· ἂν σοῦ βαστᾶ, ἀνακάλυψε ἐμένα.

Ἀρσὲν Λουπὲν

[ΑΓ'—560]

Ἐλπίς, γράψε μου διεύθυνσή σου, γιατὶ τὴν ξέχασες. ***Ἀντινέα***

[ΑΓ'—561]

Ἰκάδιρυπς, ποία ἡ Δ/σίς σου; Συγγνώμην γιὰ τὴν ἀργοπορία.

Ἀλκυονίς. Γαλιάνδρα

[ΑΓ'—562]

Διακόπτω προσωρινῶς ἀνταλλαγὴν Μ. Μυστικῶν. ***Ἀλκυονίς***

[ΑΓ'—563]

Παρατείνω γιὰ ἕνα μῆνα τὸν Διαγωνισμὸ ποὺ προκήρυξα (ΑΓ'—483). Περιμένω ἀπὸ ὅλους σας.

Χρυσὴ Πεταλουδίτσα

[ΑΓ'—564]

Ὀ Σ.Α Διαπλασόπουλα-λες *τῆς Θεσσαλονίκης*, ποὺ δὲν πέρνουν τὸ *«Μακεδονόπουλο»* μοῦ στεῖλουν ἕνα τετραδιάκι, θὰ τοὺς γράψω συνδρομητὰς στὸ *«Μακεδονόπουλο»* δι' ἕνα τρίμηνο δωρεάν. Περιμένω ἀπ' ὅλους-ες. Γράψτε: *«Μακεδονόπουλο»*, Π. Π. Γερμανοῦ 13, Θεσσαλονίκη, διὰ ***Δοὺξ τοῦ Ράϊχσταϊ***

[ΑΓ'—565]

Ἕνα γραμματάκι ἀπὸ εὐγενικὰ Διαπλασόπουλα-ες, ἄνω τῶν 16 ἐτῶν, θὰ μ' εὐχαριστοῦσε. *Ὀριέττα, Τάσο Λούζη, Φραΐλιχ*, ἀλληλογραφοῦμε; Δ/σις: Ρὲξ Μπέλλ, c/o L. C. M. P., Κτῆμα Πάφου Κύπρου. ***Ρὲξ Μπέλλ***

[ΑΓ'—566]

Παρταλτα *Μίκυ-Μάους*: Ἀνάστημα 3 7/8 τοῦ πήχεως. Σπαγέτο σωστό. Κάνει ἐντύπωση περιηγητρίας πεζοπόρου. Θέλει νὰ κάνῃ τὴν ρωμαντική, ἀλλὰ δὲν εἶναι. Τὸ σύνολόν της: ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἀεικινήτου. ***Σφὶγξ—Μαγκαλὴ***

[ΑΓ'—567]

Ἀντινέα, γιατὶ δὲν ἀπαντᾶς; Περιμένω. ***Ἐλπὶς***

[ΑΓ'—568]

Νάπολιτάνα, ἄν. ἤξερα ἡ *Διάνα* ποιὰ εἶσαι!! Νὰ τὸ πῶ;;

Χρυσαφένια Δύσις

[ΑΓ'—569]

Διαπλασόπουλα, ἱδρύομεν *«Σύλλογον Ἰδιοτρόπων»*. Ὅστις θέλει νὰ γίνῃ μέλος ἂς γράψῃ. Ἀνίδα Τασίαν Τσουκαλᾶ, διὰ *Ὑπερασπιστὴν τῆς Πατρίδος*, Κανακάρη 37, Πάτρας.

[ΑΓ'—570]

Διαπλασόπουλα, ἀνταλλάσσω κάρτες, πρωτομῶ τοπία. Γιά-Γιά, ἀνταλλάσσομε Γραμματόσημα; Δ/σις: Ἀνίδα Τασίαν Τσουκαλᾶ. Κανακάρη 37, Πάτρας, διὰ: *Ὑπερασπιστὴν τῆς Πατρίδος*

[ΑΓ'—571]

Ἀζαΐς, *Τσούχτρα, Κυρὰ Φροσύνη*, ἀλληλογραφοῦμε;

Ὑπερασπιστὴς τῆς Πατρίδος
Ἑλληνοπούλα

[ΑΓ'—572]

Λυσόχαρτο, δὲν θὰ ἤθελες νὰ ἀλληλογραφοῦμε; ***Μυστηριώδης***

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *26*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,60* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *40* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1932), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 39 τόμους ὑπάρχουν οἱ 38 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *30* καὶ ραμμένος δρ. *35*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ 1932* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *35* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΚΡΙΠΙΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι